

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2090. — pošta 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sara jevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Felix Polonia

Pred nami so rezultati poljskih volitev. Novi sejm bo štel 248 vladnih pristašev, 67 nadjonalnih demokratov, 79 poslancev srednje levice, 21 Ukrajincev, 14 krščanskih demokratov, 7 židov, 5 Nemcev, 5 komunistov in 1 kmeča. Vladna stranka bo torej razpolagala z nadpolovično večino sejma ter bo odsej ustavnim potom izvedla vse reforme, katere maršal Pilsudski smatra za neobhodno potrebne za blagor domovine. Poljska je dobila parlament, ki ima vse predpogoje za uspešno zakonodajno delo. Težave, ki bi umentuelno nastale, katerih pa mi niasi prijateljci na severu ne želimo, se bodo torej zapisale na konto parlamenta in njegovih sestavnih delov, oziroma na konto ideologije in metod, ki jih bo sedanji sejm izvajal.

Kot slovanska država, ki je imela vsikdar le najprisrčnejše zveze s Poljsko, se Jugoslavija naravno veseli, da je njena prijateljica našla ravnotežje na notranjepolitičnem polju, ki odgovarja željam onih, ki jo vladajo. Doba notranjih sunkov, ki so perijodično pretresali Poljsko in jo ovirali v njenem razvoju, bo sedaj očitno nehala. Na drugi strani je pa zunanjepolitičen položaj danes tak, da zahteva od strani poljskih državnikov veliko bistroumnosti in od strani poljskega naroda veliko smotrenosti in edinosti, če se bo Poljska hotela uspešno boriti proti koaliciji svobodomiselstva in nemškega nacionalizma, — da ne govorimo o njenih še manjših priljubljenih vzhodnih sosedih —, ki bi ji rada odvzela meje, za katere so njeni sinovi, pa tudi sinovi drugih držav, tudi jugoslovanski, prehlivali svojo kri. Maršal Pilsudski, ki živi svetoven sloves kot patrijot in junak, se bo pri obrambi svojega naroda lahko opiral na poslušno narodno zastopstvo, kar bo njegov prestiž na zunaj brez dvoma še povečalo.

Tako bi očrtali položaj Poljske, če bi se ne hali, da se nam bo očitaj političen cinizem. Številke strank v novem sejmu, posebno če jih primerjamo s statistiko starega parlamenta nam vsiljujejo še tudi druge misli, katere bomo odkrito povedali, v dobri veri, da bodo našle razumevanje pri naših poljskih prijateljih.

V novem parlamentu ne najdemo nikakih kulturnih struj. Volilni boj je prejel kot slej izključil vsaka kulturna nasprotstva. To je zelo dobro, ker maršal Pilsudski je s tem hotel demonstrirati edino pravilno stališče, da noče vprašanje svobodne vesti podrediti političnim ciljem. Vendar se nam pa zdi, da bi bližnja brezbožnost in brezmovalne sovjetske države morala v katoliških krogih Poljske vzdigniti izrazit idejno obrambni krščansko socialni pokret, ker pred prodirajočim komuniizmom ne bo rešil nič, ampak nepremagljivi zid krščanskih načel. Volilna statistika nam dokazuje, da to spoznanje še ni dozorelo.

Inozemsko časopisje je v izobilici poročalo o terorju, ki so ga izvajali pristaši vladne stranke. Nam detajli niso znani. Vemo samo to, da je politično življenje v Poljski bilo od nekdaj podobno neprodirljivi anarhiji strankarskih prepričkov, ki so ovirali vsako konstruktivno delo državnega zbora. Če je vladni aparat v resnici pomagal, da se je število strank skrčilo in da so bili izobčeni iz parlamenta oni elementi, ki so načeloma samo razdirali, je to poljska interna stvar, ki se nas in ostale Evrope tiče le v toliko, da bomo imeli več ali manj omejeno zaupanje v vladno večino, ako se izkaže, da se ima zahvaliti za svojo zmago na volišču edinole nasilju nad priprostim gospodarsko obteženim ljudstvom. Zunanji svet bo celo verjel, da je prisilna sanacija bila zdrav pojav, seveda pod pogojem da vladna večina s konstruktivnim delom dokaže, da je njena zmaga bila blagoslov za Poljsko.

Nas mnogo bolj kot vse drugo zanimajo številke, ki se nanašajo na narodnostne manjšine. Zaščita narodnostnih manjšin spada danes pred mednarodni forum. Ukrajinci na primer so šli v starem sejmu 26 poslancev, katere so si morali izvojevati, ker tudi l. 1928 se ne more trditi, da je vladna bila pretirano naklonjena ukrajinskim poslancem. V nedeljo so Ukrajinci izgubili od teh 26 poslancev, ki že itak na noben način ne predstavljajo 5 milijonske narodnostne manjšine, še 5, tako da bodo poslali v sejm samo še 21 poslancev. Mi smo mislili, da tudi Ukrajinci niso bili določni popolni svobode pri volitvah. To bi bila razlaga za tako izrazito in neutemeljeno nazadovanje ukrajinskega zastopstva v državnem zboru. In to smatramo mi za največje rano, katero so odkrile poljske volitve. Naj se nam ne zameri če trdimo, da bi viteški poljski narod, naš prijatelj v prošlosti in naš prijatelj v bodočnosti, ne zgubil ničesar ne na svoji zasluženosti, ne na svoji gospodarski moči in ne na svoji politični solidnosti, če bi bil ukrajinski manjšini, že z ozirom na 30 milijonov Ukrajincev, ki trpijo pod sovjeti, dal priliko, da pošlje številno zastopstvo v državni zbor. To bi bila gesta vredna velikega naroda in slavni tradiciji. Poleg tega bi bila pa še skrajno politična poteza, ker mi ostanemo prepričani, da bo zadovoljni Ukrajincev poljsko državo ravno tako konsolidiral, kot jo bo nezadovoljni vedno ogrožal.

Tudi to spoznanje bo prišlo, ker je nemogoče misliti, da bi stoletja poljskega trpljenja pod tujo pestjo prešla v pozablenje brez vsakega vpliva na politični življenjski poljskih držav-

Avstr. izvozna politika in Balkan

Eksport naj reši brezposelnost

Dunaj, 18. okt. d. (Izv. »Slov.«) V zadnjem času se je pojavila v merodajnih gospodarskih krogih tendenca, da se obrača čim večja pažnja avstrijskemu izvozu. Temu se ni čuditi, kajti ravno zunanji trg je bil tisti, na katerem so v zadnjih petih letih avstrijski izvozni produkti tako izrazito nazadovali in s tem povečali avstrijsko brezposelnost na skoraj usodno število.

60% vse svoje industrijske in obrtne produkcije Avstrija izvažja, in to predvsem na Balkan, Levanto in Vzhodno Evropo. 35% vsega avstrijskega prebivalstva se živi od izvoza. Vzroka v nazadovanju svojega izvoza išče Avstrija deloma v svoji preslabi izvozniški službi, deloma pa v protukupnih zainteresiranih držav. Glavni vzrok tiči v slabi organizaciji njenega izvoza. Avstrija še nima nobenega denarnega zavoda, ki bi si nadel samo to nalogo, da financira eksportna podjetja, kakor imajo to Angleži, Nemci in druge večje države. Ravno tako nimajo organizirane trgovinske poročevalske službe, ki bi izvoznike stalno informirale o tendencah zunanjih trgov. S tem bi bila podana možnost večje konkurence in tudi kvalitativnega izboljšanja produktov. Avstrija hoče predvsem obdržati dosedanje trge. Najbolj je interesirana na Balkan, katerega trge je imela do pred nedavnim skoraj izključno v svojih rokah. Tu so jo deloma izrinile druge države, deloma so pa

mlade države postavile na svoj trg domače izdelke. Videti je, da se morda ne bodo več obotavljali dati prednost uvozu življenjskih produktov dotičnih držav, kjer bi se njihov izvoz povečal. Kajti z možnostjo večjega izvoza bi se v Avstriji brezposelnost, ki ji je vsekakor najbolj pereč problem, silno zmanjšala. Zato so vplivni krogi na delu, da preprečijo žitni monopol, katerega bi Balkan smatral za gospodarsko vojno napoved.

Kakor na svetovnem trgu, tako so tudi v Avstriji v zadnjem času cene za življenjske produkte in za blago precej občutno padle. Naj omenimo samo par vzgledov: v jeseni leta 1929. (cene v oklepaju l. 1930.) kruh 0.84 (0.72) šilinga, moka 0.64 (0.56), riž 0.68—0.96 (0.68—0.88), mleko 0.54 (0.49), svinjsko meso 5.20—5.50 (4.80—5.10), meščka suknja per meter 17—30 (15.50—27). Poudariti pa moramo, da je ta padec popolnoma neodvisen od vpliva kakršnihkoli naredb. V bližnji bodočnosti je pričakovati še bolj občutnega padanja, ker krogi, ki so interesirani na tem, da Avstrija čim več izvažja, se trudijo, da bi dosegli od avstrijske vlade, da odstopi od zaščitne carine na balkanske živežne izdelke. Cene bi potem seveda znatno padle tudi za vse živežne produkte v Avstriji.

Sliši se, da je trgovsko ministrstvo izdalo cirkularno navodilo vsem trgovskim ko-

moram, da skušajo stopiti v direktne stike z jugoslov. izvoznimi trgovci v živilih. S tem je v zvezi korak celovske trgovske zbornice, ki išče zvez z Ljubljano. Njej bo baje sledila tudi graška trgovska zbornica.

Vse to bi kazalo, da začenja dobivati gospodarska organizacija vzhodnoevropskih agrarnih držav povsem konkretno obliko, in da se že kažejo prvi razveseljivi rezultati.

Kaj pravi »Reichspost«

Dunaj, 18. nov. AA. »Reichspost« govori o rezultatu beograjske agrarne konference in pravi, da se je tam pravzaprav ustanovil kartel Madžarske, Jugoslavije, Rumunije, Bolgarije in Poljske za prodajo žitnih pridelkov. List meni, da je največja dolžnost Avstrije, da v interesu svoje zunanje trgovine takisto ustvari organ za zunanjo trgovino, kar bo tudi v interesu avstrijskih kmetov in celotnega gospodarstva. Avstrija se bo morala kot kupec žita pobrigati, da si zagotovi od držav, v katerih kupuje žito, čimveč koristi za avstrijsko industrijo. Naloga novega parlamenta, ki se zdaj sestane, bo, da čim prej uredi zastran ustanovitve urada po vzoru beograjskega izvoznega urada.

Po volitvah na Poljskem

Poljaki v Sleziiji pridobili štiri mandate

Varšava, 18. nov. Narodne manjšine so izgubile za 60% glasov. Židje so gorovali v velikem številu za listo maršala Pilsudskega. Levičarske stranke so mogle ohraniti samo polovico mandatov. Za izpremembo ustave je potrebna dvotretinska večina. Verjetno je, da bo zato prišlo do sodelovanja med vladnim blokom in desničarji. Volilni rezultati v vsakem slučaju omo očeno konotilacijo notranjih prilik v republiki, ker ima maršal Pilsudski zdaj prvi parlament, ki je sposoben za delo. Istočasno je maršal Pilsudski postal parlamentarni vodja vladnega bloka.

Varšava, 18. nov. AA. Iz rezultatov volitev v Gornji Sleziiji se vidi, da je pri sedanjih volitvah sodelovalo 90% volilcev. Opravičenih volilcev je

bilo 520.000 med tem, ko jih je bilo l. 1928 614.000. Tedaj je glasovalo 91.1%. Pri sedanjih volitvah je vlada dobila 168.000 glasov, krščanski demokrati 193.000 in Nemci 127.000 glasov. Če se primerja o sedanjih rezultati z volilnimi rezultati iz l. 1928., se vidi, da je odpadlo pri letošnjih volitvah na poljske liste 63.000 glasov več kot l. 1928. Vladni blok je dobil 6 mandatov, leta 1928. tri. krščanski demokrati z narodnimi delavci 7, blok poljskih in nemških socialistov 1, Nemci so dobili le tri mandate, med tem ko so jih dobili 1928. šest. Ker je število glasov pri sedanjih volitvah skoraj isto kot leta 1928., kažejo volilni rezultati odločno zmago poljskega elementa, ki je dobil štiri nove mandate, med tem ko so jih Nemci dobili skupno samo tri.

Italija zniža uradniške plače za 12%

Velika prepadenost v prizadetih krogih

Rim, 18. nov. kk. Današnji ministrski svet je sklenil, da splošno zniža vse uradniške plače za 12% z veljavnostjo od 1. decembra dalje. V razlogih tega presenetljivega sklepa se navaja, da so bile delavske meze v zadnjem času že močno znižane in da mora biti v lastnem interesu uradnikov samih, da državni proračun ne zaide v deficit. Končno izraža sklep ministrskega sveta prepričanje, da bo znižanje uradniških plač privedlo tudi do znižanja cen živil, posebno pa tudi do znižanja najemnin. Ta ukrep vlade je zadel v Italiji najširše kroge, ker bodo s tem znižanjem plač prizadeti ne samo državni uradniki, temveč tudi vsi nameščenci vseh obratov, ki jih država kakorkoli vzdržuje ali kontrolira. Država sama hoče v prvi vrsti izvesti znižanje prevoznih in osebnih tarifov na železnici in poceniti monopolne predmete itd.

Spanijo pretresajo stavke

Resen po.očaj v Barceloni — Krvavi spopadi med delavstvom in policijo

Madrid, 18. nov. kk. Generalna stavka v Barceloni je mnogo nemirnejša kakor stavka v Madridu. Ves dan in vso noč so bili nemiri in prišlo je do mnogih spopadov delavcev in studentov z orožništvom. Velike skupine stavkarjev hodijo po mestu z rdečimi zastavami. Čujejo se kliči: »Živela republika! Živela Rusija!« Čuli pa so se tudi nasprotni kliči za monarhijo in kralja. Demonstranti so zažgali velik avtobus. Policija in orožništvo sta brezobzirno nastopila z orožjem. Govori se, da je bilo mnogo ranjenih in več kot 250 oseb aretiranih. Generalna stavka se vrši v polnem obsegu in brez določenega roka. Gostilne in kavarne so zaprte. Kasopisi ne izhajajo. Nemir prebivalstva radi težko pri prehrani raste vedno bolj. V Madridu pa

vlada mir. Delavci so zopet prišli na delo, samo stavka kovinarjev traja dalje. Vseučilišče je še zaprto. Zastopniki raznih železniskih družb so imeli sestanek z večjim številom ministrov, ker se bojijo, da ne bi začeli stavkati železničarji. Za enkrat stavkajo samo delavci v železniskih delavnicah v Madridu.

Madrid, 18. nov. kk. Med radikalnimi in zmernimi delavci v Barceloni je prišlo do hudega spopada, v katerem so bili trije mrtvi in več ranjenih. Razen tega je prišlo do več manjših incidentov. Položaj v Barceloni se smatra za resen. Tudi v mestu Alicante je bila proglašena generalna stavka. Tu so bili pri spopadu s policijo ranjeni en časnikar in dva otroka.

Spomini avstrijskih in madžarskih legitimistov

Proslave ob priliki Otonove polnoletnosti

Dunaj, 18. novembra. kk. Ob polnoletnosti Otona Habsburškega bodo avstrijski legitimisti priredili 20. t. m. slavnostno mašo v kapucinski cerkvi. Dalje pa bodo pobirali podpise, da se nadvojvoda Oton vrne v Avstrijo. Pecalni mu bodo tudi vdanostno adresno. Razen tega bodo tudi izdali slavnostno spomenico v črno-žoltil barvah o življenju bivše cesarske rodbine v prognanstvu. Kol

nikov, kakor je nemogoče verjeti, da bi poljski narod, katoliški po vseh svojih tradicijah mogle kdaj pozabiti resnico, ki jo je zapisal Alvarez: Omne peccatum contra nationem in hoc mundo ulciscitur. Poedince bo sodil Bog v večnosti, a nad narodi izreka svojo sodbo že tu na zemlji.

Naj bi novi sejm razvil plodonosno delavnost v dobrobit bratske poljske države.

protidemonstracijo sklicujejo nemško-nacionalne organizacije po vsej Avstriji svoje pristaše k manifestaciji za priključitev k Nemčiji.

Pariz, 18. novembra. kk. »Excelsior« objavlja intervju, v katerem izjavlja bivši kancler dr. Schober, da ne veruje v monarhistično restavracijo ali državni udar v Avstriji. Restavracija bi vedno za delo ob orožen odpor in državni udar bi takoj povzročil gospodarski propad Avstrije. Najvažnejše je, voditi boj proti gospodarski krizi in brezposelnosti, ki zahteva jasn notranjepolitični položaj in stabilno vlado.

Budimpešta, 18. nov. ž. Legitimistični listi prinašajo na uvodnem mestu poziv grofa Apponyia. V pozivu pravi:

Prebivalci Budimpešte! 20. novembra bo nasledni kralj madjarski dopolnil 18 let in postal polnoleten. Madjarsko

narodno meščanstvo prestolice naj da izraze svojemu čustvovanju s tem, da bo razobesilo zastave na svojih hišah.

V imenu akcijskega odbora grof Apponyi. Legitimisti trdijo, da je bivša cesarica Zita pozvala legitimiste, da prisostvujejo slavnosti ob priliki 18 rojstnega dne njenega sina Otona. Grof Apponyi radi visoke starosti ne more na potovanje in je poslal druge legitimiste, da ga zastopajo ob 18 rojstnem dnevu Otona Habsburga.

S tem v zvezi so se razširili glasovi o pripravih za puč, ki bi izval intervencijo drugih držav.

Glede na proslavo 18 rojstnega dne Otona Habsburga je dal grof Bethlen intervju, ki ga prinašata »Pesti Hirlap« in »New York Times«.

Pred carinsko vojno med ČSR in Madžarsko

Budimpešta, 18. nov. ž. Med Češkoslovaško in Madžarsko že delj časa vlada gospodarska napetost, ki je, sodeč po vseh znakih, težko premostljiva. Češkoslovaška vlada je na zahtevo agrarne stranke odpovedala trgovinsko pogodbo z Madžarsko, ki bo 15. decembra stopila iz veljave. S tem dnem bo nastopilo med tema dvema državama stanje brez pogodb. Ni izgleda, da bi se ti dve državi v gospodarskih vprašanjih zedinili, zato je carinska vojska neizbežna.

Poljska dobila posojilo

Varšava, 18. novembra. kk. Včeraj je bila v Varšavi podpisana pogodba med Kreugerjevimi trustom in poljskim finančnim ministrom o podaljšanju švedskega monopola za prodajo žgigalnic na Poljskem. Veljavnost monopola se podaljša za 20 let to je do leta 1965. Trust dobi pravico, da sme zvišati cene, dobi pa tudi druge koncesije, za kar dovoli Poljski novo posojilo v nominalu 32.4 milijonov dolarjev s 6½% obrestmi. Posojilo se izplača samo po 93%, tako da bo Poljsko dobila v resnici samo 30 milijonov dolarjev po približno 7%. Pogodbo mora potrditi sejm, kar je z večino Pilsudskega zagotovljeno.

Kako bo Bolgarija pospešila izvoz žita

Sofija, 18. nov. kk. Ministrski svet je sklenil, uvesti pomožno akcijo za one poljedelske proizvajalce, katerih eksistenca je ogrožena radi prevelike zaloge žit in neprestanega padanja žitnih cen. Kot prvi korak je ministrski svet sklenil, da ustanovi poseben zavod, čigar glavna naloga bo, olajšati izvoz žita. Ta zavod bo prevzemal žito naravnost od prodajalcev s posebnimi cenami, ki bodo nad tržninami cenami, proti posebnim denarnim bonom, s katerimi bo prodajalec lahko neposredno ali pa z odstopom na druge osebe plačeval davke. Ta pomočna akcija se bo vršila torej s tem, da se bodo davčne terjatve drčave pri tem poračunavale. Kupovala se bodo žita in koruza. Temeljna cena za žita bo med 3 do 4 levi, za koruza med 2 do 3 levi. Določeno bo tudi rok za nakupovanje in čas obtoka denarnih bonov. Vlada bo ta zakonski predlog še ta teden predložila sobranju, da ga nujno reši.

Scholz odstopil

Berlin, 18. nov. kk. Predsednik nemške ljudske stranke dr. Scholz je odstopil iz zdravstvenih razlogov. Njegov naslednik bo poslanec, odvetnik Dingeldey, ki se je vedno branil tega, da bi ljudska stranka nastopila desničarsko pot.

Dunajska vremenska napoved. Morda še večinoma jasno. Zjutraj močna slana.

Indski katoliki pri okrogli mizi

London, 15. novembra.

Tu v Londonu zboruje te dni velika konferenca, ki so jo Angleži nazvali: Konferenca okrogle mize. Okrogla miza naj bo simboličen znak za enakopravnost vseh zastopnikov, kajti ob okrogli mizi ni nobenega častnega mesta. Seveda ima tudi okrogla miza nekaj nevidnih oglov in na teh sedi angleška sila in moč. A kljub temu imamo vendar enkrat konferenco ob okrogli mizi. Konferenca je politična. Njena naloga je, da odloča o usodi 330 milijonov ljudi, ki govorijo 222 jezikov. Od 86 zastopnikov je 73 Indcev in med temi je tudi eden katolik. Za ga je izvolil katoliški kongres v Mangalore 17. avgusta. Ker ni katoličanov v Indiji več kakor 3.000.000, in ne štejejo torej niti 1 stotino prebivalstva, so celo nekoliko močnejše zastopniki kakor pa jim gre po številu. Vendar kakšne neenakosti ni, kajti tudi Paria imajo svoje zastopnike.

Znano vam je da kongresisti, katerim stoji na čelu Gandi in Neru, londonsko konferenco sabetirajo. Oni predstavljajo sicer tanko plast indijske ljudstva, toda edino, ki je politično in resnično aktivna in zavedna. Kakor je izjavil rajni škof De Souza pred nekaj meseci v Rnuu, je tudi med katoličani mnogo jako gorečih nacionalistov, ki so vneti pristaši Gandijevga gibanja. Na kongresu v Mangalore so nekateri nasprotovali, da bi bili tudi katoličani udeleženi na londonski konferenci, vendar pa je zmagała večina, ki smatra, da je na vsak način pametno, da se uvedejo vsaj pogajanja z Londonom. In tako ima pol zastopnika indskih katoličanov v Londonu svoje naravne posledice. Ne pomeni nič manj, kot da večina katoličanov Indije ni za skrajno odklonilno stališče, ki ga propagirajo Gandijevi radikalisti. Mnogo katolikov je mnenja, da bi popolna zmaga gandistov ne bila za krščanstvo v Indiji ugodna. Vendar pa so mnega deljena. Tako se je na primer škof v Kalkuti Pavel Perini S. J. v nekem intervjuu izrazil, da se ni bal i verske nestrapasnosti Indijev, tudi če bi bila Indija popolnoma samostojna. Iz južne Indije se pa zopet čujejo pritožbe radi šolske politike nekaterih oblasti, ki so bile izvoljene po načelu samovlade: »Kaj bo šole potem, če bo cela Indija neodvisna, ko bo komaj vidna manjšina katoličanov in protestantov stala nasproti več kot 300 milijonskemu narodu, ki je druge vere.« — Morda se tudi spominjate, kaj je eden najboljših poznavalcev Indije dr. Caharija napisal v katoliškem tedniku »The Week« pred dvema leti: »Katolicizem je v Indiji ena najbolj nepoznatih stvari. Trije milijoni katoličanov pomenijo tako malo in so tako neznatno prodrli v življenje naroda, da Indija na splošno njihovo vero smatra le kot eno izmed posebnih temnih in gorečih sekt protestantizma.«

Položaj je tak, da indski katolicizem, ki je bil dosedaj od strani Anglije ščiten in varovan — zlasti velja to v posebnih meri za sedanega indskega podkralja lorda Irwina, — zadnja leta ni več politično edin. Bil je deloma tudi potegnut v val nezavisnega nacionalističnega gibanja, katerega naravno upravičenost cerkev seveda priznava. Že iz primerov, ki so bili navedeni, je to jasno. Pred tremi leti je bila v Indiji med katoličani o državnem vprašanju Indije in njenem ustroju interesantna debata. Nekateri so podkralju lordu Irwinu zamerili, ker je izjavil, da ima samo britanski parlament moralno pravico razpravljati o indskem ustavnem vprašanju. Nekateri skrajneži med katoličani so se izražali v tem smislu, da britanska kolonialna vlada v Indiji ni drugača kakor okupacijska vlada, kakor je bila na primer nemška vlada v Belgiji. Spominjali so na izjavo lorda Birkenheada: Z našim ostrim mečem so Indijo osvojili in z njim jo bomo tudi obdržali. — Njim nasproti pa je angleški jezuit Roper branil legitimnost angleške vlade nad Indijo z vsemi njenimi moralnimi posledicami. Z njim je polemiziral belgijski jezuit Lallemand v tem smislu, da indski katoličani nikakor niso dolžni mirno trpeti nasilja. Narod ima pravico da z dovoljenimi sredstvi stremi za neodvisnostjo. Na rahlo je tudi namignil, da imajo katoličani v sturaju, da kolonialna vlada ne zasleduje nič drugega kakor lasten dobiček, pravico za nasilno intervencijo. Tedaj so mnogi z velikim zanimanjem sledili tej interesantni debati.

Bodo li indski katoličani pri politični mizi dosegli enakopravnost ali ne, na verskem polju jo že uživajo. Kot člani cerkve so s svojimi belimi brati popolnoma enakopravni. Štiri latinske škofoje in štiri sirske-malabarske imajo domače indske škofo. V Indiji je preko 2000 domačih duhovnikov, 26% indskih katoličanov je pod jurisdikcijo domačega klera. Ta proces se v vedno večjem obsegu nadaljuje. V okviru svetovne cerkve pod avtoritet paparja jim je verska nezavisnost zagotovljena. Manjka seveda še enakost ob kulturni okrogli mizi. Katoliška duševna zgradba še ni globoko zasidrana v bistvu indstva. Tu so močne velike nevarnosti. Kristus ne sme postati Krišna, noben ascet, ki sedi v senci palm zatopljen v brezdelno sanjarjenje. Tako namreč so si Kristusa še pred nedavnim časom predstavljali v Indiji.

Protestantski Stanley Jones je pred kratkim napisal knjigo: Kristus pri okrogli mizi. Misijski piše, da se je vsedel Kristus s pristaši vseh ver skupaj, da se porazgovori o verskih potrebah Indije. Rezultat teh razgovorov je bil sledeči: Organizirano krščanstvo, v katerem je pomešan cesarev in Kristusov duh, je le ena vrsta religije. Po mnenju tega protestanta niso bistveni sistemi, kakor je krščanstvo, hinduizem, budizem ali islam, ampak le podobnost ali nepodobnost s Kristusom. Dogme so nekaj postranskega... K taki okrogli mizi se seveda katoličani ne moremo vseliti. Krščanstvo je religija z značajem absolutne resnice. Ravno tako tudi Cerkev, ki je od Kristusa ustanovljena.

Stanley Jones tudi pravi, da se z Indci ne moremo vseliti k okrogli mizi, ako ne vzamemo krščanstva resno. »Največja nevarnost nam ne preti od protikrščanstva, ampak od slabega krščanstva. Tudi v Indu je treba da zremo svojega brata. Večkrat mu o teh stvareh zabranjujemo dostop k okrogli mizi, ki mu je dana od Boga in narave. Ako misijonarji in zapadni kristjani Indcem kažejo le neko napihnjeno nadrejenost, pokazujejo, da so nekrščanski. Zato toliko Indcev pravi, da Kristusa poznajo in ljubijo, misijonov in cerkve pa ne.«

Protestantski misijonar očitno govori tukaj

Starhemberg odide iz vlade

Pravi, da gre brusit meče, pri čemer bi ga krščanski socialci ovirali
Konec nenaravne zveze

Dunaj, 17. nov. (Izv. »Slovenec«.) Kakor je bilo pričakovati, se bo v bližnjih dneh Starhemberg odločil, da zapusti mesto notranjega ministra. Njegova hajmver, tako se je izjavil, ga poteguje, in on nima več časa zgubljati v državnem zboru. On mora med svoje ljudi, kjer bo treba brusiti meče in izvesti militaristično organizacijo. Zveza s krščanskimi socialci mora prenehati, ker hajmver v zasledovanju svojega cilja samo ovira.

Politična javnost v Avstriji sami kakor tudi inozemstvo bodo sprejeli z velikim olajšanjem na znanje vest, da se Starhemberg posavlja iz parlamentarnega življenja. Njegov tovariš Vaugoin bo seveda tudi moral zapustiti mesto zveznega kanclerja in se vrniti nazaj v vojni ministrstvo, katerega je tako odlično zastopal v prošlosti. Če so avstrijske volitve pripadlele do tega čenja, ki je bilo radi inozemstva naravnost potrebno, potem so veliko doprinele h konsolidaciji avstrijske republike. Krščanskim socialcem se je očitalo, da so šli v zvezo s Starhembergom in njegovimi hajmverovci. Morda inozemstvo ni popolnoma razumelo taktičnih vzrokov, ki so magr. Seipel vodili, da je iskal to zvezo. Vendar danes ne bo nikogar, ki ne bi odkritosrčno odobravalo, da je prišlo do

ločitve med dvema strankama, ki prav za prav nista bili ničesar drugega kot edine antimaršalistične fronta in se ta le delno, ker krščanski socialci se borijo proti socializmu na idejnem polju, hajmver pa z nasiljem.

»Reichspost«, glasilo krščanskih socialcev čisto odkrito namigava, da bo nadaljno sodelovanje s Starhembergom nemogoče in da bo njegovo skupino nadomestil v vladi tako imenovani Schobrov blok, ki po svoji ideologiji tudi ni enoten. V parlamentarnih krogih se že z veliko nervoznostjo razmotriva, kdo bo bodoči predsednik državnega zbora. Govori se, da se bodo k.š. socialci odločili za nižjeavstrijskega deželnega glavarja dr. Burescha. Magr. Seipel je izjavil, da on ne bo prevzel mesta državnega kanclerja v bodoči vladi, katero bodo sestavili krščanski socialisti s Schobrom.

Slika zveznega sveta nudi sedaj značilne izpremembe. Do sedaj so sedeli krščanski socialci na skrajni desnici in so morali igrati čisto proti svojim načelom in proti svojim željam vlogo razredne stranke proti socializmu. Sedaj so p.š. šli na skrajno desnico hajmverovski poslanci in nacionalni socialisti, med katerimi bo najbrž prišlo polaganja tudi do idejnega sporazuma. Krščanski so-

cijalci so potisnjeni v centrum, kamor po svojem programu tudi spadajo, med razredne socialiste in razredne hajmverovce. To je samo ob sebi velik uspeh taktičnega talenta magr. Seipela, ker se je sedaj končala mistifikacija, o kateri se je toliko zabavljalo, o nečedni vlogi krščanskih socialistov. Sedaj sečijo na svojem mestu in bodo prepustili hajmveru razredni boj in nacionalnim socialistom fašistično obeležje.

Do danes še ni znano, kakšne pogoje bo stavil dr. Schober za vstop v novo vlado. Brez dvoma bo zahteval osebno zadoščenje za način, kako je bil spravljen iz vlade. V socialističnih krogih se šli nevolje, ker se je parlamentarna situacija tako razvila, da pravzaprav ne bodo imeli nobenega dobička iz zadnjih volitev in ker jim je vzela v krščanskih socialcih nasprotnika, kateremu so tako radi in tako uspešno očitali protikrščansko razredno obeležje.

Dunaj 18. nov. kk. Major Pabst je danes iz Innsbrucka dospel na Dunaj, kjer hoče zopet stopiti v stike z vodilnimi krogi dunajskega Heimwehra in prevzeti vodstvo potrebne reorganizacije. Danes je imel daljši razgovor s knezom Starhembergom.

Gostobesednost grofa Bethlena

Madžarska vodi protislovansko politiko

Dunaj, 18. nov. kk. Posebni poročevalci »New York Times« John Mac Cormack je s svojo listo poslal avtorizirano izjavo madžarskega ministrskega predsednika, grofa Bethlena, ki mu jo je podal na vprašanje, kakšna poprava med bi Madžarsko res lahko zadovoljila. Grof Bethlen je odgovoril: »Mi hočemo, da zopet pridobimo v svojo državo madžarske sonarodnjake in želimo ljudsko glasovanje o tem, ali hočejo priti k nam tudi druge narodnosti ali ne. Jaz osebno mislim, da bi Slovaki iz Čehoslovaške iz gospodarskih razlogov prišli do zaključka, da bi se odločili za nas. Če bi tega v svobodnem glasovanju ne izrekli, bi se morali mi s tem zadovoljiti.«

Na pripombo, da se čuje, da se pripravljajo nemško-italijanski-madžarski-bolgarski-turški revizijski blok in da se bo na prihodnjem zasedanju Društva narodov načelo vprašanje revizije, je izjavil grof Bethlen: »Smatram za prezgodnje, sedaj uradno načeto vprašanje revizije. Moj zadnji obisk v Ankari ni imel s tem blokom nobenega opravka. Kaj bi mogel tak blok doseči? Kakšen interes bi imela Turčija, da se mu priključi? Prišel sem v Ankaro, da omogočim prijateljske odnose s Turčijo, ravno tako, kakor bom prihodnji teden na povabilo dr. Curtiusa potoval v Berlin, kjer še nisem bil po vojni.«

Dva režima v orožju

Grožnje, ki so že vsakdanje

London, 18. nov. ž. »Daily Express« prinaša članek Benita Mussolinija, v katerem se bavi z nemirnim stanjem v Evropi. Omenja krivičnost verskega mirne pogodbe. Mussolini zagovarja zmanjšanje oboroževanja ter pravi: »Ako se ves svet okrog Italije oborožuje, se mora italijanski oboroževati. Zelim mir. Imamo pa sveto dolžnost, da branimo našo nacionalno integriteto in kulturo. Gorje tistemu, ki bi se upal dotakniti naše narodne časti in nas zaplesti v spor za ohranitev naše nacionalne enakosti. Ako tak konflikt mora priti, bomo vse storili, da ne izidemo iz te borbe kot premaganci.«

Bivši milanski župan aretiran

Milan, 18. novembra. kk. Bivši fašistični župan v Milanu in fašistični poslanec Belloni je bil večeraj zvečer aretiran in bo na brzo poslan v prognastivo. Po procesu v Cremoni, v katerem se je Belloniju dokazala zloraba uradne oblasti, da je osebo obogatel, se je Belloni napravil bolnega in je poskušal po svojih fašističnih prijateljih doseči nekakšen milostni dopust.

Angleži

se tudi Arabcem nočejo zameriti

Arabskim kmetom bo država kupila zemljo

London, 18. novembra. AA. Tekom snočno debata o palestinskem vprašanju je podlajna za kolonije Drumond Shiels izjavil, da bo vlada garantirala posojilo v višini 2 in pol milijona funtov sterlingov za Palestino. Namen tega posojila je, da se preskrbi potrebna zemlja arabskim kmetovalcem, ki so ostali zaradi naseljevanja Židov brez zemlje. Vlada upa, da bo lahko naselila v Palestini 10.000 družin. V ostalem se je vršila debata o zadnji vladni »Beli knjigi«. V imenu vlade sta Shiels in ministrski predsednik Macdonald izjavila, da ministri vlada še vedno na stališču kolonialnega

iz lastnih skušen in navaja primere nekaterih evangelijskih sekt. Saj pripoveduje Jones tudi o nekem indskem študentu, ki se je vrnil domov iz Anglije in izjavil: Mislim, da bi v Angliji postal kristjan, če bi me osebno malo bolj ljubili, zato pa mojo dušo nekoliko manj... Ali niso tudi to koristne misli ob priliki sedanjih londonskih konferenc pri okrogli mizi.

Glede svojega sočasnega bivanja z Venizelosom v Ankari je izjavil: »Sicer je res, da nas vežejo z Grčijo gotovi skupni interesi, da se prepreči ustvaritev slovanskega bloka na Balkanu, kakor n. pr. unija Jugoslavije z Bolgarijo.«

Na vprašanje, ali je pričakovati povratek Otona Habsburškega na Madžarsko, je s podarkom odgovoril, da se niti legitimisti ne trudijo za takojšnjo restavracijo, kar on gotovo ve. On sam je vedno zastopal stališče, da more vprašanje madžarskega prestolonasledstva rešiti edino madžarski parlament. Če bi parlament sklenil, poklicati nazaj Habsburžana, bi moral računati z vojno možnostjo. Če pa bi se parlament izrekel proti restavraciji, bi reki legitimisti, da je bil tak sklep storjen samo iz strahu pred vojnimi zapletljajmi, kar bi jim umidlo novo snov za agitacijo. Zato je restavracija samo vprašanje bodočnosti.

Dalje je vprašal Cormack, da se čuje, da je Madžarska žrtvovala prijateljske odnose s Francijo svojim odnosom z Italijo. Na to je Bethlen odgovoril: »Nobenih spornih točk nimamo s Francijo, pač pa vse vzroke, da bi stremeli po prijateljskem razmerju. Vendar je Francija organizirala malo antanto in jo s tajnimi vojaškimi dogovori očitno naperila proti Madžarski. Edino ta element moti naše razmerje s Francijo.«

Milan, 18. novembra. kk. Po drugih demisijah v fašističnem korporacijskem svetu je sedaj odstopil tudi glavni tajnik zveze fašističnih sindikatov umetnikov, časnikarjev in prostih poklicev Cesare de Bernardis. Za naslednika je bil imenovan dr. Cornelio di Marzio, bivši glavni tajnik fašističnih sekcij v inozemstvu, ki je tudi sotrudnik »Popolo d'Italia«.

Sovjeti

Riga, 18. nov. ž. Na velikem zborovanju v moskovskem gledališču je sovjetska vlada razglasila, da se ima razdobje od 15. do 25. novembra v vsej Sovjetski Rusiji smatrati kot dekada obrane. V teh dneh je treba pozornost delavske mase obrniti na vojaška, pomorska in zračna vprašanja ter sploh na vsa vprašanja vojaške organizacije v državi. Delavske sindikalne organizacije kot kulturna društva se pozivajo, da prisostvujejo predavanjem o opremlitvi vojske in da prostovoljno prispevajo k okrepljeni vojaški organizaciji. Obenem se pozivajo, da prispevajo prostovoljno k zgraditvi letal. Vsi časopisi prinašajo Gorkega, ki poziva delavce, da prispevajo za oborožitev rdeče vojske, ki bo branitelj proti nasprotnikom režima.

Kmečko zborovanje v Zagrebu

Zagreb, 18. nov. ž. Danes je Kovačević, vodja novega kmečkega pokreta, poslal na vse kraje države proglas, v katerem sporoča, da se bo 8. decembra ob 10 dopoldne vršilo v Zagrebu na Jelačićevem trgu veliko zborovanje kmetov Hrvatov, Srbov in Slovencev, na katerem bi dali dokaz, da so razumevali veliko jugoslovansko misel Nj. V. kralja Aleksandra. Poziva vse, da se brez razlike na vero in prejšnjo politično pripadnost vsi udeležijo zborovanja.

Naredba o prodaji vina

Belgrad, 18. nov. m. Finančno ministrstvo je izdalo naredbo, po kateri se sme iz zasebnih vinjskih skladišč prodati naenkrat najmanj 50 litrov vina.

Bakarska proga dovršena

Sušak, 18. nov. ž. Proga Bakar-postaja-Bakar-pristanišče je dograjena. Potrebnihs je še le nekaj pragov. Gradi se provizorni quai v dolgoti 190 m, zakar je potreben kredit 1.500.000 Din.

Obrtniški kongres

Belgrad, 18. nov. AA. Minister za promet je odobril polovično vojni o vsem članom obrtniških društev, udeležencem 9. kongresa obrtniške zadruge dne 25. t. m. v Belgadu. Jopust velja od 20. do 26. t. m. in sicer za vse vlake razen ekspressa.

Pravilnik o cepljenju proti steklini

Belgrad, 18. nov. AA. Na podlagi § 59 zakona o pobijanju nalezljivih bolezni je minister za socijalno politiko in narodno zdravje predpisal pravilnik o cepljenju proti steklini.

Kdaj se povrne trošarina

Belgrad, 18. nov. AA. Ker so se pojavili primeri, da so nekatere osebe proslile povračila trošarine, plačane za predmete porabljene in oddane v promet, če so se ti predmeti pokvarili, je ministrstvo za finance objavilo tole pojasnilo:

Po § 32 zakona o državnih t.š. arini in 65 ter 73 trošarinskega pravnika se plačana d.ž. avaa t.š. arina na predmete, ki so bili porabljene, more povrnil samo tedaj, če so predmeti izvoženi v inozemstvo, ali pa ako je bila trošarina plačana o priliki prijave proizvodnje in se je premet, za k. lerega je bila plačana, pokvaril, v dobi proizvodnje ali pred oddajo v promet. Po go. n. em se plačana trošarina za predmete, ki so bili že dani v promet, ne more povrnil in morajo direkcije vse take zahteve odbiti kot po zakonu neutemeljene.

To pojasnilo je poslalo ministrstvo za finance vsem organizacijam finančne kontrole in zainteresiranim organizacijam.

Pomladni sejem v L'psrem

Belgrad, 18. nov. AA. Urad za pospeševanje nemško-jugoslovanskih gospodarskih odnošajev v Berlinu je obvestil vse gospodarske organizacije, da bo veliki pomladni sejem v Lipskem 1. marca 1931. Razen tega se začne ta dan poselni tek tlni sejem, sejem za sportne potrebine in sejem za tehniko in gradnjo. Ti se mi bodo trajali do 31. marca. Preko gospodarskih organizacij so p. vabljene vsi naši gospodarski veniki, da se udeležijo teh sejmov.

Vinska razstava v Amsterdamu

Belgrad, 18. nov. AA. Naknadne prijave za jugoslovansko razstavo vina in sadja v Amsterdamu od 13. do 22. decembra t. l. v zvezi s prejšnjimi obvestili o razstavi vina in sadja v Amsterdamu se sporoča interesantom, da je privilegirana delniška družba za izvoz iz kraljevine Jugoslavije prevzela naše stroške prevoza vzorcev, ki se pošljejo na to razstavo. Razstavljalci naj jih pošljejo ali s pošto ali z železnico, kakršen je pač obseg vzorca. Vse pošiljke je treba nasloviti z označbo »Spedicija N. V. Blaauwhoedem en Vrieseveem, Amsterdam« na jugoslovansko trgovsko zbornico v Amsterdamu. V francosčini in nemščini naj se označi, da gre za razstavljalne predmete. Razstavljalci naj sporoče Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Belgradu spisak poslatih vzorcev in cene ter eventualno potrdilo o vnaprej plačanem prevozu.

Belgrad, 18. nov. m. Privilegirana delniška družba za izvoz razglašala, da je pripravljena podpirati razstavljalce na amsterdamski razstavi, ki bo od 13. do 22. decembra. Družba je pripravljena plačati prevozne stroške razstavljenih predmetov v Amsterdamu.

Hmeli

Zatec 18. novembra. kk. Nakupovanje hmelja se vrši na javnem in mirno dale od cenah 350 do 550 Kd.

Železniški upokojenci v Belgradu

V torek so se sešli železniški upokojenci iz Subotice, Zagreba in Ljubljane

Belgrad, 18. novembra.

Znano je žalostno stanje železniških upokojencev, posebno pa starih upokojencev in rentnikov. Na stotine vlog je že poslalo društvo železniških upokojencev za Slovenijo na vse strani, a trdno prepričano, da nobena vrata niso tako trdno zaklenjena, da bi jih vztrajno trkanje slednjih vendarle ne moglo odpreti.

Zima bič za reveže

Nekaj podatkov iz ljubljanskega soc. političnega urada

Ljubljana, 18. novembra.

Komaj pobeli prva snaga polja v ljubljanski okolici, že začuti tudi socialno-politični urad na magistratu, ki mu je poverjena skrb za reveže in brezposelne v mestu, hujši pritisk potrebnih na svoja vrata. Dnevno se večja števila prosilcev, ki prosijo za obutev, obleko in kurivo za zimo. Z jadikovanjem in solzami skušajo podpreti nujnost svojih potreb in bi hotel socialno-politični urad pomagati vsem, bi moral imeti milijone. Sicer se v majhnih slučajih še vedno dobi kaka podpora kljub temu, da so fondi že močno izčrpani. Na zimo naraščajoča brezposelnost povzroča nov valov prošnje in prav zanemljivo je opazovati kako raste število prosilcev z različnimi meseci. Januarja leta 1930, je zaprosilo za podporo 610 prosilcev in dobilo 80.600 Din, februarja so znašale podpore le še 50.000, v marcu 27.000, julija pa je padlo število prosilcev na minimum: 26 prosilcev je dobilo 2100 Din. Na danje mesece je število zopet počasi naraščalo, oktobra se jih je že oglasilo 56 novembra jih bo pa gotovo že okrog 200, ki bodo dobili najmanj skupno 10.000 Din. Decembra bo prosilcev seveda še mnogo več, saj pride božič, v katerem je tudi najrevnejši rad vsaj na toplem pri kosu kruha.

Zadnje mesece je uvedel socialno-politični urad akcijo za odpravo beračenja po hišah oziroma stanovanjih. Stranki, ki plača vsaj 10 Din mesečno, se pritrudi na vrata tablica z napisom, da se je stranka odkupila in da naj prosilec potrka na ma-

Sedaj so se sporazumele vse organizacije železniških upokojencev v vsej državi, da skupno predložijo svoje težnje in prošnje.

Danes so se zbrali v Belgradu zastopniki društva železniških upokojencev iz Subotice, Zagreba in Ljubljane, da skupno nastopijo pri vseh mero-dajnih mestih za rešitev svojih kričečih potreb. Zastopstvo železniških upokojencev iz Slovenije vodi delavni in agilni predsednik g. Šala m. n.

gistratu za podporo. K tej akciji je do sedaj pristopilo nad 700 strank, ki bodo plačale letno 174 tisoč Din socialno-političnemu uradu za reveže. Če bo ljubljansko meštinstvo pokazalo še v naprej toliko razumevanja za to res praktično odkupnino, bo imela akcija popoln uspeh. Vsaj tisoč strank naj še pristopi, potem bo socialni urad gotovo dobil okrog 300.000 Din odkupnine, a čemer bo mogel zadostiti najnujnejšim potrebam revnih in res potrebnih meščanov. Tisti pa, ki so in bodo pristopili k tej akciji, pa bodo rešeni stalnega nadlegovanja in bodo lahko brez skrbi, da bo njihov denar pomagal res potrebnim. Saj je danes med berači mnogo več delomrčnejev kakor pa v resnici potrebnih, zakaj prava revščina se navadno skriva in niti ne upa poprositi. Zato se socialno-politični urad drži tudi načela, da dobi podporo le tisti, ki dokaže, da je vsaj 6 mesecev v letu delal.

Prav tako je delomrčnejev odklenalo v mestni ogrevalnici, katere se smejo posluževati le res potrebni. Druge bo pa policija po odgonu odpravila tja, kamor so pristojni. Vsako leto so namreč skoro vedno isti, ki hočejo uživati ugodnosti javnega skrbstva. Mestni socialni urad se pripravlja tudi že za božič. Dal bo postaviti na Marijinem trgu zopet nabiralno božično drevo in podobno ne-keje v okolici pošte. Pri božičnici bodo obdarovani le otroci. Najrazbijejši dobrot bo deležni okrog 320 najpotrebnejših. Upamo, da bo naša javnost tudi pri tej akciji z razumevanjem žrtvovala za svoje revne sosesčane.

Potrebe pljuškega okraja

Ptuj, 17. novembra.

Ko je Slovenija te dni govorila g. ministrom o svojih željah in potrebah, pri tem ni manjkalo naše mesto. G. župan je v avdienci g. ministrskemu predsedniku generalu Žankoviču izročil spomenico o potrebi pljuške kanalizacije, vodovoda in o železnici, vse to pa ustno utemeljil z gospodarskega stališča. Poleg tega je g. župan prav posebno zagovarjal življenjske interese tukajšnjih železničarjev in delavcev v tukajšnji železniški delavnici. Na podlagi obrazloženega dejanskega stanja je prosil predsednika vlade, da delavnica v Ptuj ne samo ostane, ampak da se čim prej razširi vsaj za še enkrat toliko. Istočasno je g. župan poudaril važnost tranzitne železnice, ki bi vezala Čehoslovaško z Jugoslavijo in ki naj bi tekla iz Bratislave skozi Ptuj, Rogatec, Brežice do morja pri Splitu. Omeniti moramo, da je čehoslovaški konzulat v Ljubljani pripravljen, to progo gnojno podpirati radi gospodarskih in vojaških oziror. Za ta načrt je bila istočasno predložena primerna zemljepisna karta. V kratkem se bo glede tega vršila konferenca. Natančneje bomo še poročali o priliki.

Vtis, kakor ga je na gg. ministre napravilo naše mesto, je za nas zelo ugoden. Tako se minister Srškić ni mogel načuditi bogastvu, ki ga skriva naš muzej. Niso verjeli, da je v Ptuj mogoče tolik in tako lepo urejen muzej. Se posebej je gg. ministre razveselil županov pozdrav pred magistratom, ki je vseboval paralelo med nekdanj in sedanj. Kakor so bile leta 1908 oči vse Slovenije uprte v Ptuj, kjer se je vjevala srdita borba za obrambo slovenskih pravic, kakor so tedaj vsi spori utihnili in smo pozabili na medsebojne praske, prav tako je naše mesto — lepo strnjeno — te dni pozdravilo gg. ministre kot nositelje vzvišene ideje Nj. Vel. kralja v enotni Jugoslaviji.

Pljuška občina gradi stanovanja

Ptuj, 17. novembra.

Kako se briga mestna občina za to, da bi predvsem v družinah omilila stanovanjsko krizo, je pokazala prav te dni. V veliki vojašnici, kjer je bila prej nastanjena meščanska šola, je na novo urenila, adaptirala prostore, ki so namenjeni osim strankam. K vsakemu od teh novih stanovanj pripada posebna shramba, moderno urejeno stranišče, vsako stanovanje je poleg tega opremljeno z lično drvarnico. V tej zgradbi bo tako 41 strank, ko se vseli teh novih osem. Srečni pa bodo ti izbranci, saj je kar 40 prosilcev za osem stanovanj Kogar torej doleti sreča, bo vsekakor zadovoljen in vesel novih prostorov. Stanovanja se bodo oddala približno v desetih dneh.

Divjaški napad

Rimske toplice, 18. novembra.

V nedeljo okrog pol šestih zvečer se je vračal iz Smarjete domov g. Bizek. Prišedši po cesti, ki vodi na Brezno, je nenkrat malo nad Zeličevim mlinom zagledal na tleh nezavesnega neznanega moškega, vsega v krvi. Ko ga je g. Bizek pogledal, je spoznal v njem 27 letnega Franca Šergana, kmetkega sina iz Breznega. Počasi je ranenec s pomočjo g. Bizeka prišel k sebi in zadevo pojasnil sledeče:

Vračajočega se iz Smarjete, kjer je bil po gospodarskih poslih, so ga nenkrat pri Zeličevem mlinu dohiteli neki fantje iz Dola pri Hrašniku, ki so se vračali z lova domov. Brez vsakega povoda so ga napadli, mu polomili kolo, njega samega pa vrgli na tla ter ga s čevlji-gojzerji toliko časa obdelavali in brcali, da je nesrečnej obledel ves krvav nezavešen na tleh. Pretepenega in nezavešnega so pustili na mestu ter se napotili naprej prepevajoč.

Ranjeni Šergan se spominja, kdo je bil najhujši in kdo ga je tudi prvi napadel. Ta je bil par let hudo jezen na Šergana, kar mu je ob tej priliki prišlo ravno prav. Junaški pretepači pa bodo sedaj tudi dobili lepo plačilo, kajti zadeva se bo obravnavala pred sodiščem.

Zelo žalostno je pri tem tudi to, da so bili napadalec in večina mladi fantje, skoraj še otroci, ki kažejo svoje junaštvo s tem, da napadajo moči mirne potnike na cesti.

Delavec pod železno maso

Koroška Bela, 18. novembra.

Vajeni smo manjših nesreč v tovarni KID na Javorniku. V noči na nedeljo pa se je zgodila prav huda nesreča, ki bi kaj lahko zahtevala smrtno žrtev. Velika masa rjaste in z oljem namazane pločevine in železja je padla na tovarniškega delavca Jakca Planinška iz Koroške Bele. Skoraj eno uro je ležal v brezupnem stanju in sklical na pomoč, kar so pa v bližini nabirajoči se delavci radi velikega hruma v tovarni slišali zelo pozno. Po silno mučnem reševanju so izveliki onemoglega delavca izpod železne mase in ga naglo odpeljali v bolnišnico na Javornik. Levo nogo ima vso razmesarjeno. Želimo Jakcu, ki je bil letos že operiran, čimprej zdrava, da bo zopet pridno sodeloval pri orkestru KPD na Koroški Beli.

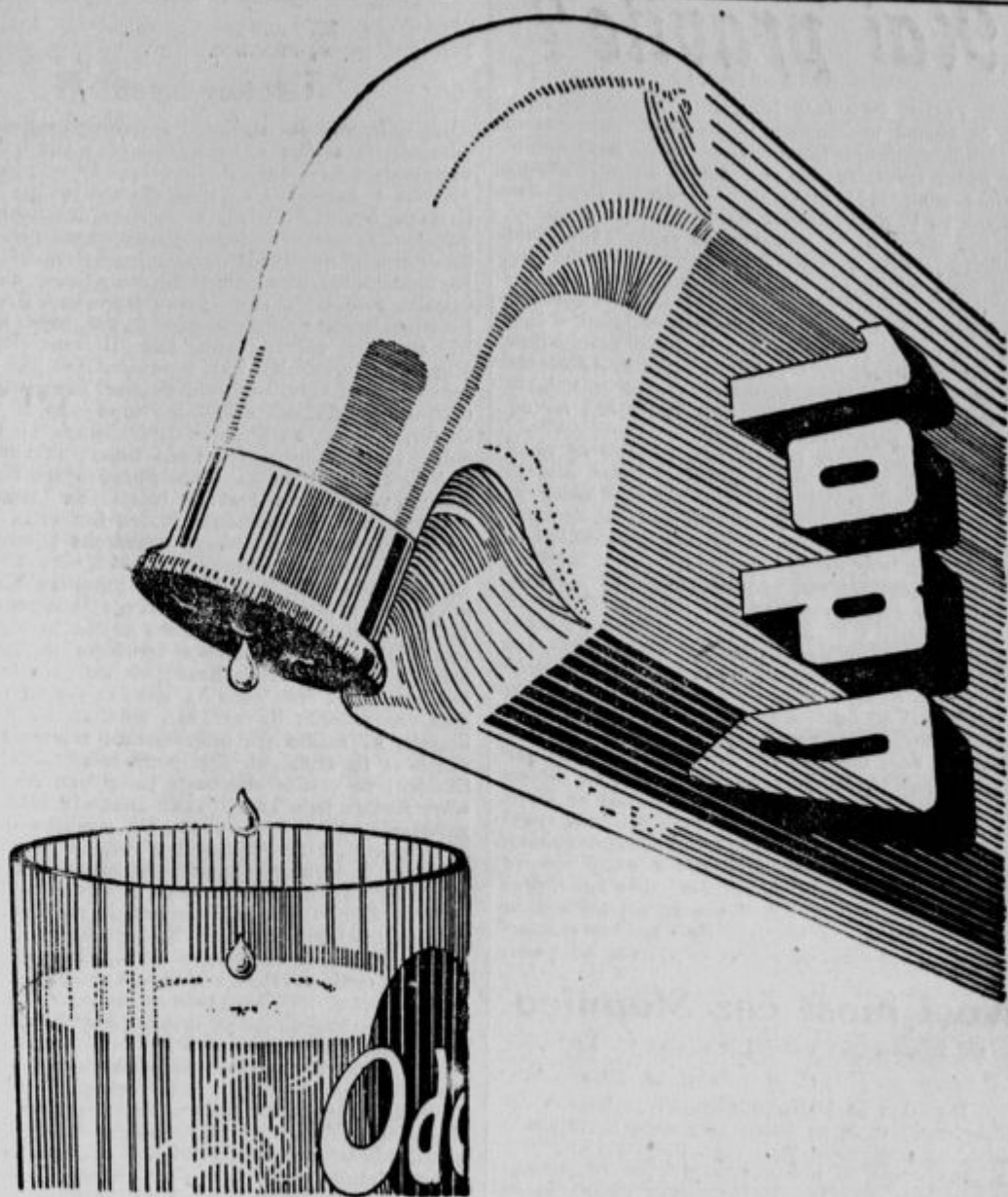
Radi invalidsk'h podpor

AA. Belgrad, 17. novembra.

Ministrstvo financ, oddelek za davke, je obvestilo finančne direkcije in finančne inspektorate s posebno okrožnico in pismom ministra za socialno politiko in narodno zdravje, o potrditvah glede premoženjskega stanja in o podeljevanju invalidske pomoči in podpor rodbinam invalidov. V tej okrožnici je med drugim določeno:

Pri osebnih invalidnih je treba v potrdilu navesti vse davčne objekte s podatki o plačilu neposrednih davkov za dobo nesposobnosti ter znesek teh davkov. Ako za ta čas ni podatkov o tem, je treba v potrdilu navesti in naštetih davčne objekte in osnovave neposredne davke izra prve odmere, o kateri so podatki. Pri tem je treba v potrdilu ugotoviti, ali je vojni invalid oziroma njegova rodbinska zajednica ali njegova zadruga od nesposobnosti pa do te odmere kaj odtujila od premoženja in v kakšni vrednosti. Razen tega je treba na isti način navesti sedanje premoženjsko stanje, davčne objekte, znesek odmerjenega osnovnega neposrednega davka vojnega invalida in njegove rodbine (rodbinske zajednice oziroma zadruge), ako je po invalidovi nesposobnosti nastala kakršnakoli izprememba imovinskega stanja iz kakršnegakoli razloga ali pa razdelitev premoženja. Tu je treba navesti znesek neposrednih davkov, ki ga plačajo invalidi ali drugi davčni subjekti od sedanjega razdeljenega premoženja. Pri rodbinskih podporah je treba navesti vse davčne objekte rodbine invalida, od katerega izhaja pravica do državne podpore oziroma pomoči za časa nesposobnosti oziroma po smrti ali po nestanku invalida. Omenem s tem naj se navede znesek neposrednih davkov. Če o tem ni podatkov, je treba razvati, kakor je bilo pojasnjeno glede premoženjskega stanja vojnega invalida. Vrh tega naj se navedejo vsi davčni objekti, od katerih plačuje rodbina ali njegova zadruga neposredne davke, ter znesek osnovnega neposrednega davka. Ako po nesposobnosti ali smrti osebe, od katere izhaja rodbina pravica na invalidsko podporo, nastanejo kakršnekoli izpremembe v premoženjskem stanju ali se izvrši razdelitev premoženja, potem je treba čim točneje navesti vse davčne objekte, od katerih plačujejo sedanji davčni subjekti davke. Kadar gre za pravice roditeljev, je treba kakor pri podpori rodbini, vdati in otrokom, navesti davčne objekte in znesek davkov. Ako imajo ti člani dohodke od nesamostojnega dela, je treba v smislu člena 99. zakona o invalidih navesti znesek teh dohodkov in ali se izplačujejo dnevno, 15 dnevno, ali mesečno. Naposled je treba v smislu § 23. pravilnika o izvrševanju invalidskega zakona v zvezi s členom 3. zakona o neposrednih davkih navesti vse davčne objekte, ki so začasno oproščeni neposrednega davka, kakor tudi znesek prijavljenih neposrednih davkov.

★ Pri pomanjkanju teka, nakislem pehanju, slabem želodcu, lenivi prebavi, zaprtju v čreveh, vzdigovanju, motenju, pri prebavi, izpuščanjih, srbečici osvobodil naravna »Franz-Josef« grelniča telo vseh nabranih gnobilnih strupov. Ze stari mojstri zdravilstva so spoznali, da je »Franz-Josef« voda popolnoma zanesljivo sredstvo za čiščenje črev. »Franz-Josef« grelniča se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in zadevnih trgovinah.

Prvi vtis ostane — In ta je odvisen od tega, kako izgledajo vaši zobje. Samo negovani zobje vas delajo simpatičnega, samo čista sapa dela zaupno občevanje z Vami prijetnim.

Z ozirom na nego svojih ust in zob ne morete resignirati na Odol. Samo Odol ima dvojni prijetni učinek: Podeli Vam čisto sapo in zaedno desinficira usta in zobe. Odol je antiseptičano sredstvo.

Suhokranjski kofiček

Čitamo, večkrat čitamo: Belokranjski kofiček. Če imajo Belokranjci svoj kofiček v »Slovenec«, zakaj bi ga enkrat pa tudi mi, Suhokranjčane, ali kratko Kranjčanje ne imeli? Tako je.

Kje je Suha Krajna? Hm, kje je — presneto, tako je nevarno po njej vprašati, kakor po višnjegorskem polju. Pripovedovali so o nekem gospodu, ki je še v porečju Temenice pobaral za Krajno, pa so mu jo vedno naprej kazali, tako da je prišel že v hriško faro, tam se pa ni več upal vprašati, ker se je zbal, da bi jo še naprej ne porinili.

No, pa mi Kranjčanje imamo danes v »Slovenec« svoj kofiček; to ni kar tako od muh. Pa tudi mi sami Kranjčanje nismo kar tako. Seveda vijo-lice in trobentice pa jagode pri nas sedaj še ne rastejo, kakor v drugih krajih, ker še ni čas za to. Ampak, kadar pride junij, gospoda, takrat pa kar v Krajno po jagode, to jih je na mero in vago! Vsake štirinajst dni pa lahko jemo prave, sveže ljubljanske hrenovke, ki nam jih pripelje gospod Zevnik iz Ljubljane, pa kar z avtomobilom. Da avtomobil ni v Krajni več kaka nadnaravna reč, se smo po sebi razume, če se že klobase in špeh pa tako roba prevaža v njem. Te klobase in špeh seveda nima o ljubljanske cene, kar vsak rad verjame. Pa pravijo, da je Ljubljana v prvem druginem razredu. V katerem naj bo pa potem Suha Krajna?

Ja, ja, Suha Krajna je na vse viže suha, najbolj pa na tisto vižo, ki se ji pravi denarna. Pa tudi ljudi je več suhih kakor debelih. Samo v temle letnem času, ko so klobase prišle do želve, je v Suhi Krajni veliko debelih prašičev. Naše mamice znajo! Kupci, le pridite, če imate kršćansko ceno, da ne bo po celoletnem trudu dobil gospodar za rejene špeharje toliko, kakor je moral pred letom dati za take, da bi jih v žepu prinesel iz Novega mesta.

Pa še nekaj. Suha je našla v Franciji »obljubljeno deželo«. Veliko jih že srka francoski med. Pa pišejo, da francoske čebele nabirajo samo na pelinu in strašno žele tistega, ki so ga domače nabirale na reši, na naših slovenskih lipah in ajdi!

Te dni je prišel neki družinski oče iz Belgije. Tam je iskal zaslužiti. Pa menda tudi v Belgiji ne nastljajo z denarjem. Vsaj zunanost njegova ne kaže tega.

Žrtev tetanusa

Žalostna smrt radi zastrupljenja.

Murska Sobota, 17. novembra.

Petnajstletnega Godina Jožeta iz Salamenec je zadela žalostna usoda. Po neprevidnosti je izgubil mlado življenje. Nesreča se je zgodila na sledeči način:

Na praznik Vseh svetnikov se je nekaj fantov zbralo na pokopališču. Vsi so bili dobro razpelo-ženi in so se igrali. Neki fant je imel pišto. Med streljanjem je slučajno zadel Godino v gleženj na desni nogi. Zamašek mu je nekoliko opraskal kožo. Ranica je bila tako neznatna, da se fant ni zmenil zanjo. Bila pa je usodna ranica. Čez nekaj dni je bil že v prsih začutil bolečine. Domači so pokli-cali zdravnika. Fant mu o rani ni povedal ničesar, ker sploh ni mislil na to, da bi bile bolečine posledica rane. Bolezen se je razvijala dalje. Fantu so otrpale noge. Bolnika so v soboto pripeljali v tukajšnjo bolnišnico. Pomoči zanj ni bilo več, ker je bil že ves organizem zastrupljen. Ves dan ga je mučila vročina nad 41 stopinj in zvečer okrog pol osmih je med silnimi bolečinami izdihnil. Danes so ga pokopali.

Slučajni tetanusa so v okolici pogosti. Stvar je tem bolj usodna, ker se ljudstvo ne zaveda nevarnosti tega zastrupljenja in išče zdravniško pomoč večinoma šele takrat, ko je že prepozno.

Trebeljevski lov

Litija, 17. nov.

Dražba trebeljevskega občinskega ova, katerega je imel 10 let v zakupu litijski mesar in gostilničar g. Josip Borišek za ceno od 7500 Din letno in je v litiskem okraju po obsegu največji, meri namreč 7017 hektarjev, se je vršila danes dopoldne na litiskem glavarstvu. Dražbo je vodil komisar g. Vidmar. Udeležili so se je 4 reflektantje. Ker je bila vzklicna cena 7500 Din previsoka in nihče ni vanjo svrgnil, je vodja dražbe vzklicno ceno znižal na 4700 Din, to je skoro ravno za banovinsko takso.

Končno je lov izdralil litijski rojak g. Zanko Huttler, predstojnik okrajnega sodišča v Kamniku za 4800 Din letno. Zakupna doba traja 5 let in sicer do 31. marca 1935. Zakupnik pa mora najemino za lovišča plačati za nazaj, od januarja t. l., ker od takrat prejajni zakupnik g. Borišek ni več izvajal lova.

Z rezultatom pa ni zadovoljna občina Trebeljevo, ker bo odslej prejemala leino 2700 Din manj ko prej, kar znaša za 5 let 13.500 Din. — Občinski odbor je svoječasno g. Borišku lov podaljšal za nadaljnjih 5 let. Proti temu sklepu pa so se pritožili nekateri »neregisti in navažali v pritožbi, da bo šel lov najmanj za še enkrat večjo ceno. Vseled tega je banska uprava pritožbi ugodila, ker je verjela več »neregistom«, kakor sklepu občinskega odbora. In zato je šel lov na dražbo z rezultatom 2700 Din cene, ko prej.

Kakor čujemo, bo občina Trebeljevo proti temu vložila pritožbo, pa menda ne bo nič pomagalo, ker je postopek v formeinem oziru pravilen.

Sleparski ženin prijet

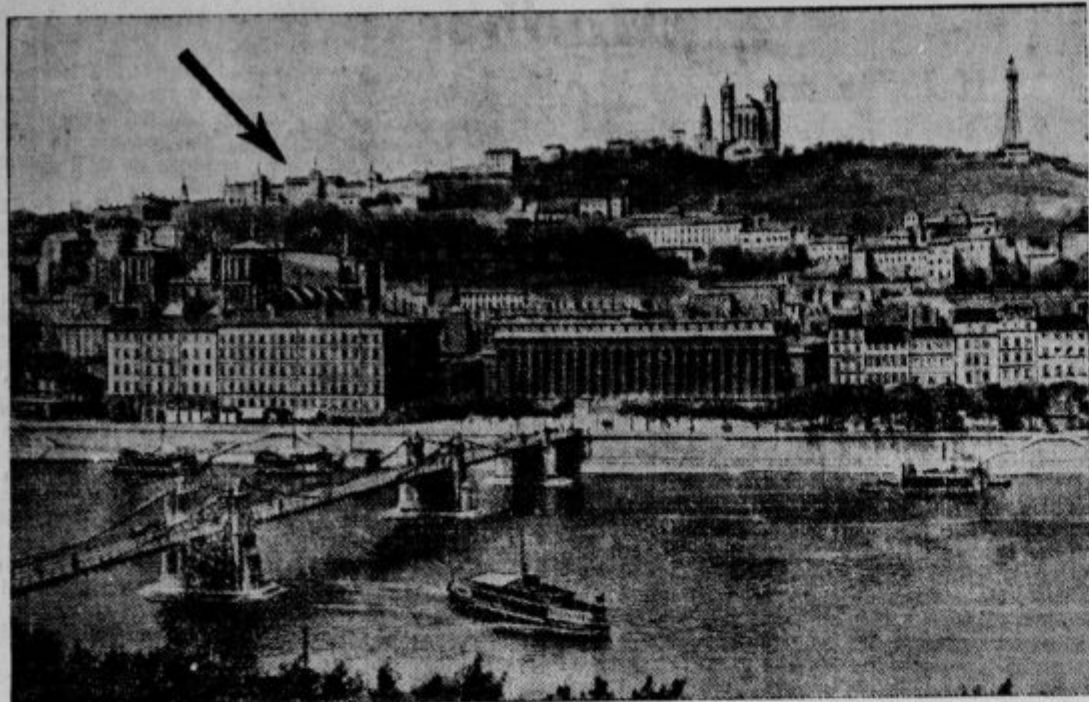
Kočevje, 1. novembra

Razni elementi goljufajo ljudi na razne načine, večkrat celo skrajno predržno. Prav zanimiv in originalen je bil slučaj, ki se je pretekli teden dogodil v bližini Kočevja. Začetek se je pričel že poleti. Tedaj se je namreč pojavil v kočevski okoliici imeniten gospod in se je izdal za ravnatelja neke lesne večetrgovine z Dunaja. Da je tu dosti lesa, je vedel, vedel pa je gotovo, da je v kočevskem okraju nemalo Amerikancev. Zahajal je neznanec le v boljšo družbo, kjer se je zanimal za ženski svet. Seveda človek z bogato službo, ravnatelj, denar, samec itd.; saj res ni slaba partija.

Po kratkem bivanju se je precej udomčil in seznanil z neko damo, ki ni baš rečna. Življenje in bivanje mu je ugajalo. Nekaj dni za tem je odšel po službenih opravilih na Dunaj. Pred odhodom je napravil odhodnico, povabil domačine in plačeval. Obljubil je, da se kaj kmalu vrne. Iz inozemstva pa so od njega prihajala vedno pisma. Naznanil je dan prihoda. Res se je povrnil pred 14 dnevi. Pripravili so zaroko, da bo kaj kmalu poroka. Pred poroko pa mu je šinilo v glavo, da se mora še peljati na Dunaj radi trgovine in da bo ob tej priliki nakupil za poročne in druge stvari. Zahleval je od zaročenke malenkost, nekaj nad 10.000 dinarjev. Ali želja se mu ni zpolnila. Dan pred odhodom so ga aretirali. Vzrok ni znan. Postal je skrajno sumljiv. Pri preiskavi so našli dosti inozemskega denarja: dolarje, šilinge itd. in sumljiva pisma. Ta ženin je bil menda že večkrat zaročen in morda celo poročen, ter je vedno odhajal po službenih opravilih neznanu kam...

Roka pravice ga ima zelo črno zabeleženega. Osemkrat je bil že zaprt in kaznovan. Doživel je že tudi druge neprijetnosti. Sedaj pa sedi v kočevskih sodnih zaporih in čaka na odredjenje, ki mu ga pa paragrafi ne bodo prinesli.

Ukleta se bodo vendar oddahnila, ko bo enega sleparja manj.

Mesto Lyon z gričem Fourviere, kjer se je udrla zemlja. Pisca kaže katedralo sv. Pavla, ki je sredi porušenih hiš.

Morje kot žabji grob

V pozni jeseni — tako pripoveduje Alfred Brust — ko padejo ponoči prve slane, tedaj se pripravi na zimo vse, kar leze ino gre. Miši in črvi se zarijejo globlje v zemljo, zakasnele ptice selivke se podvzajo proti jugu. Zabe iščejo pripravnih zimskih zavetišč in lezejo v vodnih duplinah in luknjah globlje in globlje.

To je čas, ko se odigrava ob morjih grozotni prizori. Morska voda je toplejša nego po rekah, jarkih in jezerih. Ogromne vodne mase se le počasi ohlajajo. Kdo je to povedal žabam daleč v notranjosti kopnin? Kakorkoli že — žabe se težko najti primere. V notranjosti obsežnih pokrajin, kjer potujejo žabe še razpršeno, jih ni veliko opaziti, toda v bližini morja narastejo žabje rajde v nepregledne množice, kakor lemingi na visokem severu, ki jih tudi usodna naravna sila žene proti morju, v katerem najdejo svoj grob.

Tudi vse te ogromne žabje armade gredo naravnost v smrt. V milijonih in milijonih jih je videti te jesenske dni, kako skačejo v morje. Dolgo pot imajo za seboj; najhujše jih čaka na obali, kjer morajo čez obsežne pasove mivke, ki je ponekod nagomilena v cele griče. Pesek se oprijemlje sluzastih žabjih teles, tako da so videti kakor premikajoče se peščene grudice. Velik del živali obnemore tu in pogine, ostale se pomikajo dalje na neznani ukaz, dokler ne dospo do toplega vodnega elementa. Od Kie-la do Haparande je morska obala pokrita z milijardami žab. In sedaj se začne borba za morské globine.

Trdo in neizprosno grme valovi proti obali, se odbijajo, umikajo nazaj, zbirajo nove moči in se potem kakor vodne gore znova zagannajo ob obal. Tem valovom skačejo žabe nasproti, nastavljajo se, da jih morje vsesa vase. Toda kaj, ko jih naslednji val trešči nazaj na obal! Človek bi mislil, da bodo tako poučene živali bežale od morja proti kopnemu. A ne! Vse streme nazaj v morje in skačejo valovom nasproti — vedno zopet in zopet, dokler jih ne zmelje v kašo in ne obdrži večno delavni prod. Kolona za kolono gre tako v smrt — preko trupel ostalih, noč in dan, sekundo za sekundo... Vedno nove vrste prihajajo in se z zadnjimi močmi poganjajo valovom nasproti. Vsa obala je posuta z zmekcanimi žabjimi telesi.

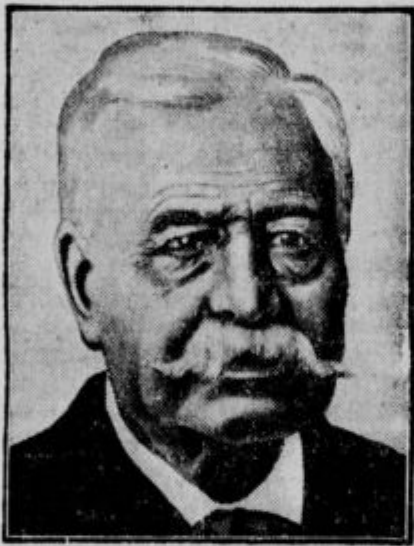
Nove stavbe: V Madridu se je podrla še nedogra-jena osemnadstropna hiša in pokopala pod seboj večje število delavcev. Doslej so izveliki izpod razvalin osem mrtvih.

nikjer ni mesta za korak. A vedno nove trume prihajajo in se poganjajo v morje kakor krdela v boju na življenje in smrt.

Niti ena od vseh milijard žab se ne otme smrti, niti ena žaba spomladi ne zleze iz morja. Vse najdejo tu svoj konec. Vrane imajo gostijo in utrujenim napol mrtvim živalim kljujejo iz glave oči! In jate galebov se vrešče dvigajo in padajo nad grozotnim prizoriščem naravnega pokolja...

In prihodno jesen zopet... Kakor že tisoče in tisoče let!

Zona nas stresa nad neizprosno silo, s katero se narava otresa svojega preobila

Ferdinand comte de Lesseps, ki je zgradil Sueski prekop, je bil rojen 19. novembra 1805. in praznuje svet danes njegovo 125-letnico.

Božič na obroke

Danes so v neznatni manjšini ljudje, ki morejo vse sproti plačevati v gotovini. Trgovina bi zastala, ako bi bila navezana samo nanje. To bi se seveda poznalo tudi v industriji. Zato se je v gospodarskem življenju vseh narodov silno razvil obročni sistem: večina ljudi kupuje vse svoje potrebščine na obroke. Celo taki, ki imajo denar, se poslužujejo obročne kupčije, ker se denar v manjših zneskih nekako lažje pozabi, vrhu tega jim ni treba načenjati glavnice v banki ali hranilnici. Kakor poroča neki berlinski list, so berlinski trgovci z uspehi obročnega sistema zelo zadovoljni in nudijo kupcem kar največji kredit. Vendar pa ne gredo tako daleč kakor v Ameriki, kjer se ljudje po obročnem sistemu zadolžujejo za deset let naprej. Nakup mora biti vedno v sorazmerju s kupčevimi dohodki. O lanskem božiču se je poslužilo obročnega sistema približno 80.000 Berlinčanov.

„Železna deva“ razkrinkana

Na gradu v Nürnbergu imajo »kulturno-zgodovinsko-kriminalistično zbirko«, v kateri je bila »Železna deva« najprivlačnejša točka za naivne obiskovalce. To je bil lesen, votel ženski lik, ki se je odpiral. V notranjosti je bila »deva« obita z železnimi ploščami, ki so vse strčale od ostrih žrebljev, na katerih so se še poznali krvavi sledovi... V to mučilno pripravo so postavili žrtev in ko so vrata zaprli, se ji je na slotine žrebljev zasadilo v telo... »Železna deva« je izvirala baje iz 15. stoletja. Marsikak obiskovalec se je spričo nje zgrozil nad strašnim srednjim vekom. Mnogi so pa dvomili nad njeno pristnostjo in se je o tem tudi v javnosti vodila ostra debata. Nedavno je umrl lastnik gradu in zbirke, ki je v oporoki oboje volil mestni občini. Ob tej priliki je prišlo na dan, da je bila »Železna jungfrava« potvorba in da sta jo leta 1867 napravila po naročilu neki tesar in kovač v Eichachu pri Nürnbergu. Tako je še ene laži o srednjem veku konec: o sličnem mučilnem orodju ne omenja nobene besede noben zgodovinski vir.

Tovarišev iščemo...

O priliki socialističnega kongresa so katoličani nekega francoskega mesta nabili polno letakov sledeče vsebine: »Iščemo socialistov in komunistov za negovanje gobavcev, jetičnih in drugih bolnikov z nalezljivimi boleznimi; dalje za vzgojo domačinov v Novi Zelandiji, za odgojo Eskimov in za civilizacijo kanibalov — brez zavarovanja proti nevarnostim in brez honorarja...« Ni znano, če je imel ta oklic kaj uspeha, kajti marksisti prepuste taka mesta rajši katoliškim misijonarjem.

Zakaj ljubite svojo ženo?

Neki berlinski list je razpisal anketo o vprašanju: »Zakaj ljubite svojo ženo?« Od 400.000 moških, na katere je naslovil svoje vprašanje, je dobil samo deset odgovorov! Ti se glase v glavnem tako-le: »Zato, ker me priznava za svojega ukažovalca...« »Zato, ker stori vse za mojo udobnost...« »Zato, ker je dobra gospodinja in mati...« »Zato, ker mi v vsem pritrđi...« »Zato, ker skupaj gojiva sport, zna plesati in vzbuja na vseh odličnih prireditvah s svojo eleganco pozornost...« »Zato, ker mi je tako vdana...« »Zato, ker brez nadaljnega priznava, da sem v vsem večji od nje...« »Zato, ker vse poravnava, pomirjuje, ureja...«

Japonski zunanji minister baron Šidehara je namesto ranjenega Hamagučija prevzel začasno ministrsko predsedstvo.

Kraljice Elizabete se je lotil...

Dr. Inge, dekan katedrale sv. Pavla v Londonu in sloveč anglikanski pridigar, ki se veliko peča z evgeničnimi vprašanji, je v zadnji številki »Revije za evgeniko« nastopil s trditvijo, da angleška kraljica Elizabeta ni bila hči svojega »očeta« Henrika VIII., marveč kdosi gavedi čegava. Zato tudi ni imela pravice do angleškega prestola. Do te svoje trditve je prišel dr. Inge na zelo enostaven način: primerjal je sliko Henrika VIII., s slikami »njegovih« otrok in ugotovil, da imata njegove poteze pač poznejša kraljica Mary in kralj Edvard VI., da pa predstavlja Elizabeta čisto drug tip. Po njegovem mnenju ni bilo v Elizabeti niti kaplje tudorske krvi, marveč jo je spočela Ana Boleyn v grešni zvezi — s kom, to je vprašanje. — O Ani Boleyn je znano, da jo je kralj tajno poročil januarja 1533., a septembra istega leta se je potem rodila Elizabeta. Zgodovinsko je tudi ugotovljeno, da je kralj kasneje obdolžil svojo ženo nezvestobe in dal vse moške, na katere je letel smrt, obglaviti. Listin o tem procesu pa do danes še niso našli, nihče ne ve, kakšna je bila resnica. Angleška javnost proti nedokazanim trditvam dekana Inge-a viharo protestira.

Major Pabst, generalštabni načelnik avstrijskih Heimwehrov, ki ga je bila Schobrova vlada izgnala, a se je z dovoljenjem sedanje vlade vrnil iz Italije v Avstrijo, kjer so ga slovesno sprejeli.

Proti mrtvici

Mrtvica (nekateri pravijo napačno po nemškem »spalna bolezen«) je bolezen, ki jo povzroča ubadanje neke muhe »Tsetse«. Cele pokrajine v Afriki so radi te bolezni brez prebivalcev. Človek, ki je bil pičen, spi in spi, hira in se vlači okrog kakor mrlič, dokler ga smrt ne reši. — Misijonarji so ugibali, kako preprečiti to nesrečo. Drugega sredstva ni bilo, kakor da so golazen uničevali, kar se jim je deloma že posrečilo. Zadnji čas so pa zdravniki iznašli tudi neko zdravilo, ki je imelo ugodne uspehe.

Kulturni obzornik

Pismo iz Beograda

Beograd je v zadnjih letih poleg Pariza postal menda najaktivnejše središče ruske emigracije. Vrsta prosvetno kulturnih institucij govori o tem. Zelo obšuten je priliv in vpliv ruske umečnosti na preseljeniško gledališče. Posebej še v operi in baletu. V dramu pa se Rusi v Beogradu samostojno razvijajo. Nedavno je oddelek njih hudožestvenega teatra, katerega stalni sedež je sedaj Beograd, žel mnogo pohvale za novo vpriporitev Gogoljevega »Revizorja«. Samo kronistično omenjam, da je isti Hudožestveni teater pred kratkim proslavil desetletnico udejstvovanja izven svoje domovine. Pravkar gostuje na jugu države, v prihodnjih dneh pa pride v Novi Sad in Osijek. Za 15. december pripravljajo premiero »Bele armije« znanega Bulgakova, ki so jo boljševiki prepovedali.

Niž manj ko v gledališču se emigrantski Rusi udeležujejo tudi v časnikarstvu (Ksjunjin, Zaharov) pisateljstvu in znanstvenem delu (Pogodin itd.). V prestolici izhaja »Ruska biblioteka«, v kateri je do danes izšlo čez dvajset del znanih ruskih emigrantskih pisateljev (Merežkovskij, Remizov, Kuprin, Baljmont, Amfiteatrov, Smelov, Zajcev, Cirikov, Bunin itd.). Nedavno je v isti seriji izšla zelo pohvaljena zbirka novel Borisa Lazarevskega z naslovom »Lizac«. S. P. Melgunov je objavil obsežno (4 knjige) znanstveno studijo »Tragedija admirala Kolčaka«. Zelo zanimiva publikacija emigrantskih Rusov v Beogradu je dvomesečnik »Ruski arhiv«, ki izhaja v srbohrvaščini. Zadnja (10—11.) številka, ki obsega 260 strani, prinaša med drugim članke: Sodobna ruska grafika (N. Jelenjev) in Nova dela sovjetske književnosti (dr. M. Slonim).

Te dni sta izšli prvi številki dveh novih revij. Prva je »Stožer«, druga »Kritika«. Prva je izključno glasilo mladih in več ko polovica v njej zaslopanih imen je novih. »Kritika« pa je nadaljevanje časopisnega lista istega imena, ki je lani štirnajsdnevno izhajal v Beogradu. Poleg mlajših pišejo vanjo tudi najstarejši.

Knjige »Srpske književne zadruge« so vsakojesenska zanimivost beograjskih književnih krogov. Letošnje kolo obsega naslednjih šest knjig: Pesme J. Jovanovića-Zmaja (Djulići i djulici uveoci). Pri-povetke (Dinko Simunović), Uspomene iz detinjstva (E. Renan), Pripovetke (lani umrli Veljko Milčević), Stvaranje države SHS (J. M. Jovanović) in Vergilijevo knjigo (ki jo je oskrbel V. Čajkanović).

Podrobneje spregovorim o knjigah, ko bodo izšle. Zadnja (7.) številka zagrebškega književnega tednika »Književne novine« prinaša na uvodnem mestu zelo aktuelen članek, s katerim začenja anketo o književnosti v naši srednji toli. Članki se bodo nadaljevali. Pri tej priliki opozarjam, da je pred meseci g. prof. J. Solar o približno istem problemu pisal v »Slovenec«. Ponovno in vsestransko razglabljanje o tem perečem problemu na srbohrvaški strani moram iskreno pozdraviti. Omenim naj, da so »K. n.« zadnji čas prinesle nekaj zelo zanimivih člankov (n. pr. o kajkavskih pesmih, o Meštroviću itd.).

Zbiratelj črnogorskega narodnega blaga, Milutin M. Pavičević si je stekel širok glas. To z devetimi knjigami pod skupnim naslovom »Črnogoreci« prinaša in anegdotalac, ki so razen prve (Beograd, 1928) vse izšle v Zagrebu. Sedaj pa je g. Pavičević objavil dvoje manjših brošur: Črnogorke u pričama i anegdotalac (Novi Sad) in: Kako su postali moji »Črnogorci« (Zagreb), ki so le dopolnilo vse zbirke. Omenjam, da so Pavičevićeve knjige od strani kritike pretežno zelo ugodno sprejete. Pohvalno se je o njegovem delu izrazil tudi g. Gesemann.

Kosta N. Milutinović je izdal knjigo »Likovi iz strane književnosti«, v kateri je zbral dvanajst priložnostnih spisov o posameznih evropskih književnikih (Novals, Schopenhauer, Leopardi, Ma-caulay, Baudelaire, Carducci, Holz, Hart, Tulda, Hofmannsthal itd.). Objubljala še nadaljevalne knjige podobne vsebine. Doslej se je udeleževal večinoma v pesništvo.

Zoran Domanić je objavil zbirko novel »Otvorene karte«. Uspeh minimalen. Isto je tudi s knjigo novel »Naši ljudje, ki je te dni izšla v Skoplju (pisal K. Dordević).

A. R. Boglić se je v zbirki pesmi »Crteži sa periferije« zelo stabiliziral in dokazal, da je pesnik, ki zasluži vselranske pozornosti. Zlasti ugaja njegov čut za socijalne motive.

V zadnjih številkah »Glasnika istorijskog društva« (Novi Sad) so objavljeni sledeči članki splošne vrednosti: Šlikarski zanat kod Srba u 18. veku (M. Kostić). Prilozi proučavanja ekonomskog stanja našega naroda u Vojvodini in Srbiji tokom 16. i 17. veka (D. Popović). Iz riznica fruškogorskih manastira (L. Mirković). Bečki dvor protiv upliva karlovačkog mitropolita na pravoslavne u Dalmaciji (Lj. Vlajić). Prve pojave francuske kulture u srpskom društvu (M. Kostić). O katolicima i kat. crkvi pod Turcima na zemljištu Vojvodine (R. Simonović), Strossmayer i Rački (N. Radojčić) itd.

Siniša Kordić je iz revije »Život i rad« ponatisnil roman »Neobičan svet«.

Vseučilišni prof. dr. Novak je izdal obširno (čez 1000 str.) »Antologijo jugoslovenske misli i narodnog jedinstva«, ki poleg dobrega uvoda prinaša celo vrsto najvažnejših naših narodno-političnih dokumentov in spomenic, fragmentov iz del in govorov narodnih buditeljev itd. iz dobe 1890 do 1930.

V Sremskih Karlovcih je izšla brošura Milana Ševića z naslovom »Srpski pesnici na madarskom jeziku«.

Monumentalna dr. V. Čorovićeva »Istorija Jugoslovena« bo izšla te dni v izdanju »Narodnega dela«.

★

Neue französische Erzähler. Das Buch des jungen Frankreich. Herausgegeben von Felix Bertiaux und Hermann Kesten. (Berlin, 1930, Gustav Kiepenheuer.) Izdajateljica sta podala v nemškem jeziku nekaj prerez sodobnega francoskega slovstva, na podoben način, kakor je Kesten izdal lani knjigo »24 neue deutsche Erzähler« v isti založbi. Bertiaux utemeljuje v predgovoru izbiro, ki obsega dela Gida, Schlumbergerja, R. Martin du Gard, Thierryja, J. Giraudouxa, J. Paulhana, B. Cendrarsa, J. Superizellea, M. Jouhandeaua, de Montherlanta, Ph. Soupaulta, E. Bovea, M. Arlanda, A. Malrauxa, H. Michauxa, A. Chamsona, R. Crévela, J. Gionoa, J. Greena. Kljub prepričevalnemu tonu izdajateljica moramo vendar poudariti, da je izpuštil marsikaterega, ki bi bil zaslužil sprejema — če je Gide, zakaj ni Mauriac? — a kdor hoče okusiti duha sodobnega francoskega slovstva, bo tudi pri tej izbiri prišel na svoj račun, zlasti zato, ker so prevedli skoraj brez izjeme vzorni in skrbni. V dodatku najde čitatelj opombe, bio- in bibliografske beležke, ki mu bodo — v kolikor more antologija sploh kaj takega posredovati — nudile k besedilu potrebno slovstveno zgodovinsko znanje.

Gospodarske potrebe brežiškega in krškega okraja

Ko se je mudil g. ministrski predsednik z g. ministri v Ljubljani, sta mu predala banki svetnik in svetnik Zbornice za TOI Franc Lipelj in banki svetnik dekan Alojzij Kurent iz Leskoveca sledečo spomenico o gospodarskem položaju in krškem in brežiškem okraju.

Brežiški in krški okraj sta po svoji ogromni večini kmetijskega značaja. Zato tudi prebivalstvo preživlja skupno z ostalo državo krizo v vinogradništvu, poljedelstvu in živinoreji. Dohodki prebivalstva so najožje zvezani z uspehi gospodarstva v kmetijstvu.

Radi kmetijske krize so se dohodki prebivalstva znižali do skrajne meje. Lokalni faktorji in banovina so si že prizadevali, da dvignejo gospodarstvo in zvišajo dohodek, vendar brez sodelovanja državne uprave in njene izdatne pomoči ni pričakovati uspeha temu prizadevanju.

Naštetu hočemo nekatere najnujnejše ukrepe, s katerimi bi se zboljšalo gospodarstvo in zvišali dohodki prebivalstva na eni strani, na drugi strani pa zmanjšala bremena:

1. Vinarski zadrugi v Brežicah naj se podeli v smislu predložene spomenice izdatna podpora. Vinarska zadruga bi mogla ob zadostni podpori producirati enotna vina in jih izvažati v inozemstvo. Zadruga pa doslej radi nezadostnih obratnih sredstev še ni mogla pritiči z obratovanjem. Potrebne pa najmanj 2.000.000 Dinn osnovnega kapitala, če se hoče resno lotiti vinogradniškega vprašanja. Zadruga s takim osnovnim kapitalom bi mogla odločno vplivati na rešitev vinogradniške krize.

Umestno bi bilo tudi, da vojna uprava nakupuje vino pri zadrugi.

2. Elektrifikacija in s tem zvezana industrija-lizacija Posavja naj se pospeši s podporo države. Kraljevska banska uprava dravske banovine namerava v dveh letih zgraditi daljnovod preko Dolenjske tudi na Posavje. Pri tem pa računa na posojila lokalnih faktorjev, ki naj bi prispevali k gradbenim stroškom. Obstojče gospodarske razmere pa ne dopuščajo, da bi občine mogle prispevati k precejšnjim gradbenim stroškom. Državna pomoč vsaj v obliki posojila banki upravi bi bila nujno potrebna, da se elektrifikacija pospeši.

3. Sava in Sotla naj se regulirata, da se priloži več plodnega sveta ter da se plodni svet ob valivih ne upušča.

4. Kmetijska šola v Brežicah naj se ustanovi event. mesto dosedanje meščanske šole.

Povzdiga kmetijstva je moglo le z večjo kmetijsko izobrazbo. Dosedanje število kmetijskih šol pa ne zadošča.

5. Železniška proga Ptuj-Brežice—Novo mesto naj se čimprej zgradi.

6. Okrajnim cestnim odborom, katerih dosedanja sestava odgovarja gospodarskim zahtevam in katerih nameravana preureditev bi po našem mnenju cestno upravo podražila, naj se izplača državni prispevek iz prejšnjih let ter s tem omogoči zelo potrebno tlakovanje ceste Brežice-kolodvor, radi čestega poplavljanja potreben dvig ceste Mostec—

Rigonce, preložitev klanec v Zdolah in Artičah ter napravo novih mostov v Rajhenburgu, naprava novega mostu čez Savo pri Krškem itd.

Prevelika bremena, ki teže prebivalstvu, pa bi se mogla po našem mnenju olajšati na sledeči način:

1. Plaćevanje davkov, ki se je hvalevredno dovolilo v obrokih, naj se zlasti vinogradnikom odgodi do konca januarja 1931.

Vinogradniki po ogromni večini morejo prodati vino šele potem, ko se sčisti. V tem času pa vinogradniki še niso prodali ali vsaj niso še dobili kupnine. Izterjavanje davkov pred koncem januarja je tedaj zvezovalo z rubežnijo, ki bi pri odložitvi lahko izostala.

2. Zakon o osnovnem šolstvu naj se zlasti v tem pogledu spremeni, da razbremenijo občine preskrbe stanovanj in dobave drv učiteljem.

Mnoge občine so radi novega osnovnega šolskega zakona morale zvišati proračune tako visoko, da verjetno zvišanih občinskih doklad radi preobremenjenosti davkoplačevalcev deloma sploh ne bodo mogli izterjati. Posledica te preobremenitve bi mogla biti ta, da ljudstvo šoli ne bo tako naklonjeno, kakor šola to zasluži.

3. Trošarina na vino naj bi se pobirala le od gostilniških obratov in še ta le največ 1 dinar na liter.

Priznavamo dobro voljo državne uprave, da postuje brezhibno, vendar želimo iz gospodarskih razlogov manj birokratizma in javni upravi, s čemur bi se ekspeditivnost javnih uradov znatno povečala.

Ne moremo pa zamolčati še enega dejstva, ki ga javnost spremlja s skrbjo in začudenjem. To je gmotno stanje duhovščine.

Naša duhovščina je bila vedno udana že po svojem poklicu državi in oblasti ter lojalna neprav. Vel. kralju, njegovemu kraljevskemu domu in domovini. Noben drug stan za ustvaritev Jugoslavije ni toliko storil, pa tudi ne toliko žrtvoval, kakor ravno naši duhovniki. V neprestani borbi z nacionalnimi nasprotniki je vztrajala naša duhovščina kljub zaničevanju in zapostavljanju, dokler se ni oslobodil slovenski narod tujega jarma. To delo neustrašeno nadaljujejo slovenski duhovniki v inozemstvu in so edina opora tistim Slovincem, ki nečisto zatajiti svojega rodu. Tudi velikih zaslug, ki si jih je duhovščina pridobila s svojim kulturnim, socialnim in gospodarskim delom med ljudstvom, se ne da tajiti. Kulturnemu napredku Slovincem je iskati v prvi vrsti vzroka v nesebičnem in požrtvovalnem javnem delovanju duhovščine. Vse denunciacije ne morejo niti za las spreminiti teh dejstev.

Kljub vsemu pa država dosedaj gmotnemu stanju duhovščine ni posvečala zadostne pažnje. Čutimo se dolžne, da razložimo gospodu ministrskemu predsedniku težko gmotno stanje duhovščine. Še nadaljnje osiromašenje duhovščine bi moglo roditi za vso narodno kulturo nedolžne posledice. Smatramo, da je ena prvih nalog države, da uredi tudi duhovniške plače pravično in primerno pomeni in zaslugam duhovniškega stanu.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 97 bl., 7% Bler. pos. 82 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj. kred. 122 den., Prastredion 930 den., Kred. zavod 170—180, Vev. e 124 den., Stavbna 40 den., Split cement 400 bl., Ruše 280—300.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 85.50—86.50, agrari 54 bl., voja škoda ar. 429—430, kasa 429.50 do 430 (430, 429.50), 12. 429—430, 2. brez kupona 420—421 (420), srečke Rdeč. križa 52 bl., 8% Bler. pos. 91—91.50, 7% Bler. pos. 81.50—81.75 (81.50—82), 7% pos. Drž. hip. banke 80.50—81.50, 6% begl. obvl. 73 bl. — Bančne delnice: Ravna gora 75 den., Hrvatska 50 den., Katolička 35—38 (35), Union 191 do 192 (191), Jugo 78.50—79 (78.50), Lj. kred. 122 den., Medjunarodna 67 den., Narodna 8010—8100, Obrtna 36 den., Prastredion 930—935 (930), Srbska 189 den., Zemaljska 129—131. — Industrijske delnice: Nar. sum. 25 den., Gu tmena 138—149, Slav. veks 50 den., Slavonija 200—205 (200), Našice 1050 bl., Pivara Sar. 190 den., Drava 230—236 (235), Nar. ml. 20 den., Osi. liv., 197 den., Brod. vag. 90 den., Union 90—120, Večje 124 den., Isis 40 den., Ragusea 398—400, Oceania 232.5—235, Jad. plov. 595—605, Trboveljska 378—390 (3.9).

Belgrad. Narodna banka 8000—8100, 7% inv. pos. 86—86.50 (17.000), agrari 52.5—53, vojs. škoda 448.50—448.75, 8% Bler. pos. 91.75—92.25, 7% Bler. pos. 81.75—82, 7% pos. Drž. hip. banke 82, 6% begl. obvl. 72 (24.500 Din. nom.).

Dunaj. Podon.-savski-jadrani. 86.75, Wiener Bankverein 16.80, Creditanstalt 46.25, Escompteg. 157.75, Union 23.75, Mundus 143, Alpine 19.55, Trboveljska 46.40, Leykam 3.80, Rima Murany 67.15.

Notacije drž. pap. v inozemstvu. London 7% Bler. pos. 80.50—81.50, 8% Bler. pos. 90—91, 7% Bler. pos. 80.50—81.25, 7% pos. DHB 80—81.

Les

Na ljubljanski borzi sta bila zaključena 2 vagona oglja. Tendencja neizpremenjena mlačna. — metliš, za bukovino par eno in zamano 1 vag. ca. Povpraševanje je za vsako mmo ino bukovih 18 m³ 27/2 mm, 40 1/2, 50, 60/1 1/2, 80/1 1/2, za parjeno nežamano bukovino 1 vag. 50 mm in 1 vag. 80 mm, za 1 vag. smrekovine 4 m med. 25 cm 9, 14, 25, 30 mm, za smrekove morale (remelne) 4 m 80 X 80, 80 X 100, za smrekove letvice 25 X 10 mm 4 m 4 m³.

Žitni trg

Naš žitni trg je živahen š, ker so se začeli konzumenti zalagati za Božič. Za koruzo je nadalje znatno povpraševanje za Avstrijo, Italijo in Češkoslovaško. Cene so danes ostale neizpremenjene.

Novi Sad. Pšenica 79/80 kg bč. 127.5—130, bč. Tisa šlep 137.5 142.5, gbč. 135—137.5 bč. Tisa šlep 139—141, ban. Bega šlep 135—137.5, gbč. 132.5 do 135, ibn. 130—132.5, sr. 78 kg 127.5—130, slav. 77/78 kg 122.5—125 — Moka bč. 0g. 235—245, 2.205—215, 5. 175—185, 6. 150—155. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 17, koruza 21, moka 5, otrobi 6 vagonov. Tendencja mirna.

Sombor. Pšenica ban. Tisa šlep 137.5—142.5, ban. Bega šlep 79/80 kg bč. 135—140, ban. Bega šlep 79/80 kg 130—135, gbč. 79/80 kg 135—140. — Oves bč., sr., slav. 132.5—137.5. — Koruza bč. sta a 87.5 do 92.5, b. stara Dunav šlep 90—95. — Moka bč. 0g. 0g. 240—250, 2. 210—220, 5. 187—197, 6. 150—160, 7. 100—110, 8. 70—80. — Otrobi pšen. bč. 60 do 65. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendencja neizpremenjena. Promet: 277 vagonov.

Budimpešta. Tendencja lahko nazadujoča. — Promet mahaen. — Pšenica marec 15 16—15 26, zaklj. 15.16—15.17, maj 15.06—15.07, 0. zaklj. 15.06—15.07. — Rž marec 8.90—8.96, zaklj. 8.90 8.91. — Koruza maj 11.52—11.70, zaklj. 11.56—11.57, tranzit maj 9.36.

Še nekaj o našem nogometu

Finalna tekma za državno prvenstvo, ki se je vršila v nedeljo, je prav za prav še najbolj jasno pokazala, kako velika je razlika med nogometom pri nas in v drugih nogometnih centrih države. Ne samo po faktičnem znanju, temveč tudi v vsakem oziru smo močno zaostali, začostali za dolgo let. Naskok, ki so ga pridobili klubi v drugih mestih, je tako velik, da bo težko v doglednem času konkurirati s klubi, s katerimi smo že uspešno merili svoe moči. Ne hote se nam zstavi vprašanje, zakaj? Kje so vzroki, da smo tako nazadovali? Kaj naši marljivi fantje ne znajo več igrati? Se ne polaga s strani klubov dovolj pozornosti na napredek, ali kaj? Najbrže ne drži ne eno ne drugo, vsaj v taki meri ne, da bi mogoče vplivale na razvoj nogometa.

Torej, da dobimo jasno sliko in ne upoštevamo gornjih pomislekov, moramo predvsem vprašati, zakaj je danes nogomet Zagreba, Belgrada in drugih mest toliko boljši od našega? Predvsem ne smemo prezreti važnega dejstva, da v Zagrebu in tudi drugod podzveza odgodi celo prvenstveno tekmovalne klubove, ki so dogovorili kako mednarodno tekmo. Celo dalje tuncje dovoljujejo in predvsem je domače prvenstveno tekmovalne radi večjega števila res prvoazrednih klubov veliko zanimiveše. Tu je eden glavnih vzrokov, da nogomet napreduje, medtem ko pri nas nazaduje. Seveda bo mogoče kak klubski funkcionar rekel, saj pri nas so večje tekme deficite. So, ali zakaj? Nezanimivo domače tekmovalje je odgnalo z igrišč skoro vse gledalce, ki so pihali le radi tekem, ne pa, da vidijo borbo dveh rivalov. Kajti v veliki manjšini so gledalci, ki hodijo gledat nogometne tekme le radi pripadnosti enemu ali drugemu klubu. In ravno tista prevelika klubska zaigranost, ki je sicer vsakemu klubu potrebna, je vzrok marsikateremu incidentu na naših igriščih. Pa pustimo to, omenili smo le mimogrede. Na noben način pa ne smemo pustiti z vida glavnega dejstva. Druge podzveze, kot smo že rekli,

podpirajo težnje svojih klubov

in naravno, da uspehi ne morejo izostati. No kako se pa pri nas dela?

Lepo število terminov zavzame samo prvenstveno tekmovalje, na ostale pa mesto, da bi podzveza dovolila prijateljske tekme, pa pri-eja tekmovalja, ki niso ničesar drugega, kot samo nekaj podaljšek prvenstvenih tekem. Gotovo bi odobrili, če bi podzveza s svojimi prireditvami po prvenstveni sezoni skušala nuditi nekaj novega. Ne, To, kar smo videli in deloma tudi odklonili v prvenstveni sezoni, se ponovno vsiljuje v posezoni. Vprašamo, ali je to prav, in ali je to v korist razvoja nogometa. Ne moremo drugače, kot da rečemo, ali se vodi politika podzveze po načelih ne dopustiti razvoja, ali pa ljudje, ki vodijo nogomet, nimašo pojma o nogometu in potrebah nogometa. Same tekme brez ozira s kom in s kakšnimi nasprotniki se igra, ne morejo koristiti. Pa tudi še v nečem se močno greši. Določajo se tekme

klubom, ki itak vedno igrajo

in ne zamude nobenega prostega termina. Nasprotno pa klubi, ki ne igrajo nobenih drugih tekem, kot le prvenstvene, imajo na razpolago dovolj prostih terminov, a se ne pritegnejo k tekam v posezoni. Torej ugovor, da se tekme v posezoni prirejejo radi napredka nogometa, ne drži. Če pa

hoče podzveza prirediti nogometne tekme za napredek, mora predvsem organizirati i tekmovalja za klube,

ki sami ne igrajo

in nimašo nobenega lastnega programa, klubi pa, ki imajo lasten program, morajo pa imeti čimveč prostih terminov. Le tako bi podzveza lahko upravičila tekme, ki jih prireja v posezoni.

Ker pa ni tako, temveč je čisto drugo ozadije, mora vsakdo obsojati tak način poslovanja. Ne rečemo pa, da je vsa krivda le na sedanjih upravi podzveze. Ne! Ta greh se vleče skozi dolgo dobo let in so morale nastopiti posledice, ki jih sedaj pobijamo. Zatorej tudi ne bomo prišli nikamor naprej, če se bodo razni funkcionarji v raznih izjavah izgovarjali na tabore in delovanja prejšnjih uprav. Končajmo s tem, napravimo bilanco, pa čeprav je negativna. Pred vsem mora veljati za podzvezo načelo sodelovanja z vodnimi klubi, s klubi, ki vrše svojo dolžnost kot vzgojni faktorji. Kajti na noben način se ne more istovetiti klubov, ki imajo urejena igrišča in potrebne trenerje s klubi, ki vsega tega nimajo. Za te klube mora podzveza z raznimi turnirji predvsem skrbeti, večjim klubom pa, ki imao čist drug delokrog, pustiti delovanje. Le tak način bo ozdravil razmere, ki vladajo pri nas.

Ne bomo pa prišli naprej, če bodo razni funkcionarji izjavljali in očitali drugim tabore, medtem ko sami niso nič boljši, če ne celo slabši. Delovanje podzveze, tudi prejšnjih, ni bilo nikoli pravilno usmerjeno, kar je več ali manj razumljivo, saj se tudi potrebe spreminjajo vsako leto. Ne primerjajmo današnjih razmer, razmeram, ki so vladale v prejšnjih letih, če nočemo delati ponovno napake.

Končajmo s tem, presodimo objektivno položaj, ki je moral nastati radi negativnega delovanja in dosegi bomo to, kar gotovo vsi želimo. Naš nogomet bo pa dosegel višino, ki mu gre.

SK Šoštanj : 80 Triglav (Celje) 3 : 2 (1 : 2).

Preteklo nedeljo je SK Šoštanj odigral na svojem igrišču prijateljsko tekmo s komaj ustanovljenim Triglavom, sportnim odsekom celjskega katoliškega prosvetnega društva. Z zmago, ki jo je dosegel, se ne more ponašati, kajti ta tekma je bila ena njegovih najslabših v letošnji sezoni. Poleg raztrgane igre je SK Šoštanj igral zelo ostro, kar odbija ljubitelja tega sporta. Razen dveh, treh (Kali-gora, Simerl, Pirmanšek st.), ki so se v napadalni vrsti res trudili, je moštvo razočaralo na vsej črti. Zmago so si domačini priborili komaj in komaj, v zadnjih minutah, ko se je kazalec na uri pomikal že čez regularni čas... »Triglav« je zapustil mnogo ugodnejši vtis. Res, da ni pokazal posebnih fines, uglajene igre, vendar je s svojo sportno disciplino in brezprimerno požrtvovalnostjo dosegel rezultat, ki za tako mlad klub ni slab. Obisk je bil v stilu tekme — klaverno. — —ko.

Šmuckarski klub Ljubljana. Danes se vrši ob 20 v damski sobi kavarne Emona seja gospodarskega odseka. Prosim polnoštevilne udeležbe in točnosti: — Jutri dne 19. t. m. se vrši ob 19 seja tehničnega odseka v damski sobi kavarne Emona. Vsled bližnjih tekem je dnevni red seje zelo važen, ter prosim, da se iste odborniki zanesljivo in točno udeležijo. — Tajnik II.

Ljubljansko gledališče

Drama.

Začetek ob 20 zvečer.

Sreda, 19. novembra: RAZBOJNIKI. Red B. Četrtek, 20. novembra: SERIJA A—000001, premijera. Red C.

Opera.

Začetek ob 20 zvečer.

Sreda, 19. novembra: BOHEME. Red D. Četrtek, 20. novembra: FAUST. Gostuje g. Roman Wraga, basist varšavske opere. Red E.

Mariborsko gledališče

Sreda, 19. novembra: Zaprti. Četrtek, 20. novembra ob 20: LUTKA. Ab. C. Kuponi.

Ljudski oder v Ljubljani

Nedelja, 23. novembra ob pol 8: UGRABLJENE SABINKE. Veseloigra v štirih dejanjih.

Veseloigra »Ugrabljene Sabinke«, ki se uprizori v nedeljo zvečer v Ljudskem domu, bo pač ena najbolj privlačnih točk letošnje sezone na Ljudskem odru. Kajti ob tej priliki priglavi 20 letni jubilej svojega skromnega, toda agilnega delovanja na Ljudskem odru znani in zaslužni član g. Janko Novak. In zato prav toplo priporočamo vsem ki ga poznajo in ki so se že tolikrat nasmajali njegovim dvopim, da posetijo to uprizoritev, ki bo nudila brez dvoma večer najlepšega užitka. Posebno še, ker je to zadnja veseloigra, ki se uprizori na Ljudskem odru.

Iz društvenega življenja

Sadarska in vrtnarska podružnica za obično Vič priredi v četrtek 20. t. m. ob 7 zvečer II. predavanje v osnovni šoli na Glinah. Predava g. Humek.

Slov. kat. akad. starešinstvo v Ljubljani ima nocoj 19. t. m. ob 8 zvečer starešinski sestanek v društvenih prostorih, Miklošičeva 7. K obilni udeležbi vabi odbor.

Zanimivo predavanje priredi Slov. planinsko društvo v četrtek 20. t. m. ob 20 v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Predavatelj g. univ. prof. dr. Hans Haalm iz Irkutske univerze v vzhodni Sibiriji nam bo nazorno predočil svoje zanimivo polovanje »Od belega obeliska v Uralu skozi Turkestan in Sibirijo do Tihega oceana«. Skriptirano predavanje bo pojasnjevalo okoli 50 krasnih barvnatih slik.

Slovenska Bistrica

Poročila se je tukajšnja baroneska Režika pl. Kodolites z g. ing. Kurto Ludvikom pl. Them-brugom. Poroka je bila v soboto 15. t. m. dopoldne v grajski kapeli v Slov. Bistrici. Poročal je g. prof. p. Gregor Walder iz Kremsmünstra na Zgor. Avstrijskem. Priči baronesi sta bila ekse. grof Spanocheč iz Graceta in grof Dr. Attems, ženinu pa major Pacher pl. Theinburg in Hans Brenner E. v. Felsach. Mlademu paru izrekamo iskrene čestitke.

Kmetijska podružnica v Slov. Bistrici ima zborovanje v nedeljo dne 23. novembra t. l. ob pol 10, uri v hotelu »Beograd«. Vabljeni so vsi člani, da se radi važnih zadev polnoštevilno udeležijo zborovanja.

Pri farni cerkvi bodo stopnice, po številu 21, v najkrajšem času izgotovljene, kar bo kras in ponos cerkve.

Borza

Dne 18. novembra 1930.

DENAR

V današnjem deviznem prometu so tečaji ostali v glavnem neizpremenjeni. Promet je bil manjši kakor včeraj. Privatno blego je bilo zaključeno le v devizi Trst, dočim je ostale zaključene devize dala Narodna banka.

Ljubljana (v oklep. zaklj. teč.). Amsterdam 2275 bl., Berlin 1346—1349 (1347.50), Bruselj 78.83 bl., Budimpešta 988.89 bl., Curih 1095.90 bl., Dunaj 794.68—797.68 (796.18), London 274.60 bl., New York 56.435 bl., Pariz 222.09 bl., Praga 167.28 do 167.08 (167.68), Trst 294.80—296.80 (295.80).

Zagreb. Amsterdam 2270—2276 Berlin 1346 do 1349, Bruselj 788.83 bl., Budimpešta 988.89 bl., Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 794.68—797.68, London 274.20—275, New York 56.335—56.535, Pariz 221.09—223.09, Praga 167.28—168.08, Trst 294.906 do 296.906. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 6.9 mil. Din.

Belgrad. Berlin 1346—1349, Budimpešta 986.40 do 989.40, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 794.6—797.60, London 274.20—275, New York 56.335 do 56.535, Pariz 221.09—223.09, Praga 167.28—168.08.

Curih. Belgad 9.12875, Amsterdam 2075.5, Atene 6.675, Berlin 122.93 Bruselj 71.98, Budimpešta 90.235, Bukarest 3.0675, Carigrad 2.45 Dana. 72.63, London 25.051.5, Madrid 56.75, New York 515.875, Pariz 20.26, Praga 15.2975, Sofia 3.7325, Trst 27.005, Varšava 57.80, Kopenhagen 138, Stockholm 138.325, Oslo 138, Helsingfors 12.98.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.5725, (valuta) 12.54.

VREDNOSTNI PAPIRI

Tendencja za državne papirje je bila neenotna, 7% investicijsko posojilo, v Zagrebu popustilo, čvrstše pa je bilo 7% Blerovo posojilo. Bančni papirji beležijo znatneši promet: tako so bile zaključevane delnice Katoliške banke po 35, nadalje Unionbanke po 191, Jugobanke po 78.50 in Prastredione po 930; tečajji so sicer ostali neizpremeneni, vendar je tendencja čvrsta. Industrijski papirji beležijo promet v delnicah Slavonije po 200, Drave po 235 in oseške ščercane po 300, slednja je torej v tečaju popustila. Trboveljska je nadalje čvrsta in je danes dosegla že tečaj 379 v primeri s 378 včeraj, da je bil danes promet slabši kakor včeraj.

MALI OGLASI

Vaska drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas - 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Šivilja
starejša moč, z lastnim obrtom in strojem, išče orimerne službe. Vešča je tudi v gospodinjstvu. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.183.

Uradnik
s številno družino išče zaposlitve v popoldanskih oz. večernih urah. Naslov v upravi pod št. 13.189.

Službodobe

Vajence
išče karoserijska tovarna Franc Perglerja v Mariboru, Mlinska 44.

Zasluzek

4 do 5000 Din
mesečnega zaslužka dosežjo zastopniki s prodajo naših oblačil. Odbornih predmetov. Javiti se je z znamko za odgovor: Ekspozitura, Kolarčeva 3/I, Beograd.

Zastopnike

dobro vpeljane po vsej Jugoslaviji išče moč za prodajo senzacijskega namučno poljedelskega francoskega izdelka brez konkurence. Možnost velikega zaslužka, potreben je majhen kapital. Cenjene ponudbe na Jugomesse, Zagreb, Jelačićev trg 5, pod »4755«.

Popolnoma solidna

stvar! Zagotovljena nova eksistenca. Moč s polno energijo more zaslužiti dnevno 80—100 Din in še več. Išče moč nekaj marljivih, sposobnih akviziterjev z gibčnimi nogami, ki bi vršili za našo senzacijsko novo propagando po hišah. Prosta pot, nobene ovire, začetek takoj. I. Razpošil. »Omnia«, Miklošičeva cesta 14.

Pouk

Šoferska šola
prva oblast. konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugauto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Šoferska šola

oblastveno koncesionirana, I. GABERŠČIK, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova 52. Prihodnji redni tečaj se prične 1. decembra.

Stanovanja

Stanovanje
komfortno, obstoječe iz treh sob, kuhinje, kopalnice in drugih pritliklin, se takoj odda. Naslov v upravi pod št. 12.820.

Gospodično
sprejem na stanovanje. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.141.

Gospodično
sprejem na stanovanje. Naslov pove uprava »Sl.« pod št. 13.188.

Vnajem

Trgovino
z mešanim blagom, dobro vpeljano, v ljubljanskem predmestju, oddam zaradi bolni pod ugodnimi pogoji v najem. Ponudbe na upravo pod »Ugodna prilika« št. 13.068.

Trgovski lokal

z inventarjem ali trgovino z mešanim ali specializiranim blagom vzajem v najem na prometnem kraju pod primernimi pogoji s 1. jan. 1931. Ponudbe s točnimi podatki na upravo pod št. 13.161.

Posestva

Hiša
s sadnim vrtom in njivo, ob prometni cesti, je na prodaj v Kosezah pri Vodich. Primerno za kakega rokodelca. Poizve se pri Mariji Špenko, posestnici, Selo 12, p. Vodice.

Kupimo

Vrednostne papirje
srečke, obligacije, delnice kupuje upravništvo »Merkur«, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/II, tel. 30-52.

Avtomobilisti

in motociklisti pozor! — Kupujem avto- in motorne plašče, vsake količine. — Just Gostinčič, meh. delavnica, Maribor, Tattenbachova ulica 14.

Prodamo

Dežne plašče
pelerine, vsakovrstne čevlje, kravate, perilo, obleke itd., kupite od danes naprej najceneje pri Jančigaj-u, Celovška cesta (hiša g. Mahkote).

Philipsov jubilejni pianino

s petletnim jamstvom dobite edinole pri Minki Modic, Cojzova cesta 9.

Budilke
(vekarce) po 50 Din z garancijo. Ivan Pakiž, Pred Skofijo 15, Ljubljana.

Žaganje in drva
odpadek od parketov oddaja v vsaki količini parna žaga Lavrenčič & Ko, Ljubljana, Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolodvorom.

Volna, bombaž,
nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ul. 4 in Stari trg 12.

Puhasto perje
čisto čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju. L. BROŽOVIČ — Zagreb, Ilica 82 Kemična čistilnica perja

Pianine, orgle
harmonije, piščali in ventilatorje za orgle izdeluje najceneje Anton Dornič, Radovljica.

Črno sladko vino
novo, se toči pri I. Buzolinu, Lingarjeva ulica.

Krojaštvo
Josip Pleško, Dolenjska cesta 5, izdeluje obleke po 200 Din, žimske suknje po 180 Din, damske plašče po 120 Din.

Modroce

vrhne iz la afrika močno blago Din 260— mreže - posteljne odeje e žimo - cvili najcenejš kupite pri Rudolf Sever Ljubljana, Marijin trg 2

Telefon 2059

Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Železnato vino

lekarne Dr. G. PICCOLI-ja v LJUBLJANI krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke.

Pšenično moko

najboljše mline nudu naiceneje veletrgovina žita in mlekarskih izdelkov A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Krušno moko

in vse mlekarske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg št. 32.

TRETORN

galoše in čevlji za sneg

kupujejo vsi, ki cenijo svoj denar in varujejo svoje zdravje. Kupite tudi Vi še danes znamko

TRETORN

ker je najboljša.

Berite Slovenca
in oglašujte v njem!

Pišite takoj po veliki brezplačni **KATALOG** tovarne glasbil, gramofonov in harmonik **MEINEL & HEROLD** prodajna podr. MARIBOR št. 102-B in tudi Vi bpte imeli dobro godbo in veselje v hiši

AKO RABITE TISKOVINE

ilustracije, kataloge, prospekte, toda se ne morete odločiti, v kakšni tehniki naj se izdelajo,

BLAGOVOLITE

SE OBRNITI

vedno na naše podjetje. V teh vprašanjih. Vam je vedno drage volje na razpolago

BRZOJAVKE:

JUGOTISKARNA LJUBLJANA

Drž. razredna loterija

Poročilo iz kolekture Aut. Golež,

Maribor :: Aleksandrova cesta št. 42.

Zrebanje V. razreda 20. kola, šesti dan, 15. novembra 1930. — Izžrebani so bili sledeči dobitki (za event. tiskovne pogrške se ne odgovarja).

Din 20.000 št. 93098.
Din 10.000 št. 33805, 60198, 70577, 71191.
Din 4.000 št. 23348, 44718, 32740, 38258, 56898, 58737.

Din 2000 št. 1267, 2841, 3535, 3864, 3870, 3904, 8077, 9709, 9739, 10297, 11882, 15055, 16600, 23464, 25205, 27021, 31239, 44738, 45598, 49827, 52893, 55232, 58983, 61056, 61096, 63742, 65500, 67771, 73427, 73862, 74141, 76618, 77142, 78.91, 78856, 80949, 81543, 83229, 83924, 85447, 87388, 92368, 94433, 94779, 95661, 95773, 99423, 99629.

Prihodnje Zrebanje 17. novembra 1930.

Zrebanje V. razreda 20. kola, sedmi dan, dne 17. novembra 1930:

Din 80.000 št. 55030.
Din 40.000 št. 81007.
Din 30.000 št. 15.572.
Din 10.000 št. 39956, 68419.
Din 4.000 št. 22568, 43043, 98571.

Din 2000 št. 1582, 5427, 8741, 16449, 17979, 20246, 20402, 22443, 22842, 25431, 26100, 26942, 30268, 34402, 40056, 40570, 44641, 45653, 45731, 49321, 56045, 60029, 60554, 63610, 68661, 79381, 80317, 80462, 80886, 82913, 84490, 84590, 87072, 88217, 88784, 91816, 94430, 97438, 98331.

Prihodnje Zrebanje 18. novembra 1930.

Autotaksi M. Hočevar

Novo mesto. Kandiia Telefon št. 18

Proti vlagi in mrazu

Vas najbolje obvarujejo čevlji iz klobučevine (filc) z gumijevimi podplati. Čevlji »Lav«*» odgovarjajo po svoji dovršenosti vsem zdravstvenim predpisom, so udobni, trpežni in poceni. — Dobe se v vsaki trgovini s čevlji*

Obrotniki in trgovci, pozor!

Na novo renovirana gostilna v Novem mestu, na najlepši točki, s trafiko, primerna posebno za mesarijo ali trgovino, se radi družinskih razmer takoj ugodno proda. Naslov v upravi Sl. pod št. 13.163.

Najtoplejšo zahvalo

izrekam tem potom vsem, ki so kakorkoli sočustvovali z nami ob prerani izgubi naše srčno ljubljene hčerke, gospodice

Angele

Prav posebno zahvalo pa naj sprejmo čč. gospodje duhovniki in gg. zdravniki, dalje številni darovalci krasnega cvetja in vsi mnogobrojni prijatelji in znanci, ki so z udeležbo pri pogrebu počastili spomin nepozabne nam pokojnice. Vsem in vsakemu: iskreni Bog plačaj!

Ljubljana, 18. novembra 1930.

Josip Gostinčar.

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslav. knjižarne v Ljubljani: 28. zvezek: Svarinsek IZPOD GOLICE, 30. Din, vez 40 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE, 28. Din, vez 40 Din. — 31. zvezek: Conard Doyle, IZJUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din, vez 40 Din. — 32. zvezek: Reminicki, ZAGORSKI ZVONOV, 28. Din, vez 40 Din. — 33. zvezek: Bridget, NA POMOC, 30. Din, vez 40 Din. — 34. zvezek: Svarinsek, IZPOD GOLICE, 30. Din, vez 40 Din. — 35. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 28. Din, vez 40 Din.

Hans Dominik:

Moč treh

Roman iz leta 1955.

Dr. Glosin je okleval z odgovorom. Le jeeljae je izustil posamezne besede: »Z Bursfeldovimi dediči ...«

Cir Stonard je zmečkal nastavek državne brzjavke.

»Dediči... stvar, se zdi, se zamotava. Zadnji je bil le eden. Glasoviti Logg Sar, ki je tako čudno pobegnil iz Sing-Singa in odpeljal s seboj naše najboljšje letalo. Kdo je prišel zdaj še zraven?

»Dva prijatelja, ki sta na srečo in nesrečo zvezana s Silvestrom Bursfeldom.

Tri osebe torej. Trije posamezni slabotni ljudje. Mislite resno, da bi tri osebe lahko postale nevarne našemu tristemilijonskemu narodu? Gospod doktor Glosin, stari postajate. V prejšnjih letih ste bili bolj samozavestni.«

Besede predsednika-diktatorja so zadele zdravnika kakor udarci z bičem. Pobledeval in zardeval je izmenoma. Potem je govoril. Najprej pretirano, potem gladkejšje in končno z ognjem neizpodbitnega notranjega prepričanja: »Gospod predsednik, pred tridesetimi leti sem videl, kako je Gerhard Bursfeld razstrelil dinamit na velike razdalje s priprosto prapravo, ne večjo ko moja roka. Videl sem, kako je vžgal naboje v ceveh zelo oddaljenih pušk, in kako je leteče ptice sežigal v zraku... Strmel sem in sem to smatral za čarovnijo, in... Gerhard Bursfeld se je smejal in dejal, da je to prvi začetek nove iznajdbe. Slaboten poskus, ki mu bodo sledili popolnoma drugi, mnogo večji.«

»Gerhard Bursfeld je že dolga leta mrtev. Rekli ste to pravkar sami. Njegovo iznajdbo so pokopali z njim.«

Cir Stonard je izgovoril to. Zveneti bi imelo odklonilno, toda njegovemu glasu je manjkala ona sigurna odločnost, ki mu je bila sicer lastna.

»Skrivnost ni nič več pokopana. Bila je že v krsti, pa je zopet vstala. Logg Sar... Silvester Bursfeld je napravil znova odkritje in... moral je iznajdbo precej izpopolniti. Oče je govoril o možnosti, da priklene s telenergetsko koncentracijo na vsakem mestu zemeljske oble milijone konjskih sil na najožjem prostoru. Govoril je o tem, da pripravlja njegova iznajdba vsaki vojni konec. Sin stopa za starim: trije sede na Švedskem ob Torneaelftu in izpopolnjujejo iznajdbo. Ako se jim posreči, da jo razvijejo tako, kakor je nameraval oče, potem...«

Cir Stonard je vstal. Z iztegnjeno desnico je ukazal zdravniku, naj molči.

»Ne izgovorite, česar ne sme slišati moje uho. Imenovali ste mi kraj, kjer se pečajo iznajditelji s svojimi... pomisleka vrednimi umetninami. Ali ga točno poznate?«

»Točno. Skrita hiša na bregovih Tornee... Osem kilometrov oddaljena od Linnaisa.«

»Potem vam zapovedujem, da uničite te tri iznajditelje. Toda popolnoma. To zahtevam. Ne zopet slabo delo ko zadnji v Sing-Singu. V štirinajstih dneh je pomorska postaja pripravljena za boj. Do takrat pričakujem vašega poročila, da ste izvršili moje povelje. Neopaženo... in temeljito.«

Dr. Glosin je opravil. Diktatorjeve kretnje ni mogel napak razumeti. Šel je s težkim srcem. Nejasno čuvstvo ga je težilo.

Ko ga je vladino letalo neslo v najhitrejši vožnji iz Washingtona v Newyork, se je skušal otresti tega topega temnega občutka s tem, da je vzel svoje uspalne kroglice in se vdal popolnemu umetnemu spanju. Ko pa je korakal po newyorških ulicah, je

bil občutek zopet tu in se je večal od minute do minute.

Doktor je vstopil v hišo v 317 ti cesti. Z dvigalom se je povzpela v deseto nadstropje. Sluga mu je vzel palico in klobuk in nato je sedel v udobni gugalnik v svoji sobi in začel premišljati. Trezno, kakor bi šlo za kako tretjo, tujo osebo, je presojal svoja čuvstva in po desetih minutah je ugotovil, da se boji.

Dr. Edvarda Glosina, moža široke vesti, ki si je utrl vsako pot preko trupel, je bilo prvokrat v življenju strah. Cir Stonard mu je naročil, da spravi s poti tri osebe. Enostavno naročilo v primeri z marsikakim drugim. Recept je bil priprost in se je že čisto izkazal. Vzel si letalo z tucatom močnih policistov ali vojakov, se odpeljal v temi v Linnaia, obkolil hišo, prijel iskane in jih pri tem pobil, ker so se upirali. Prav enostavna stvar je bila. Doktor jo je preizkusil več ko enkrat praktično.

Vendar je bilo tokrat dr. Glosina strah. Neko notranje čuvstvo ga je svarilo, da bi se spuščal s Silvestrom Bursfeldom in njegovimi prijatelji... Toda diktatorjev ukaz. Ako je ukazal Cir Stonard, sta bili le dve možnosti: ubogati ali pa trpeti kazen za neposlušnost.

Dr. Glosin je tuhtal, kako bi se rešil iz zadrege. Gnezdo v Linnaia se mora odkriti. Nevarnost, da si pri tem opeče svoje prste, je obstojala po njegovem trdnem prepričanju. Toda to mu je govorilo le notranje čuvstvo. Na zunaj je stvar izgledala dokaj nedolžna. Moral bi jo odpovedati komu tretjemu. Toda komu? Komu je še na tem, da spravi s površja iznajdbo in iznajditelje?

Tako bo šlo! Ena možnost se je pojavila v njegovih mislih.

Seveda! To je prava pot. Angležem je prav toliko na tem, da poginejo Silvester Bursfeld in njegovi prijatelji, kakor Američanom.